

Tomelilla
kommun

Årsredovisning

2022

Årsredovisning 2022

Innehåll

Inledning	1
Förvaltningsberättelse	2
Översikt över verksamhetens utveckling	2
Den kommunala koncernen.....	3
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	4
Händelser av väsentlig betydelse	8
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	10
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	15
Balanskravsresultat	27
Väsentliga personalförhållanden.....	28
Förväntad utveckling.....	35
Resultaträkning.....	36
Balansräkning.....	37
Kassaflödesanalys.....	38
Driftredovisning.....	39
Investeringsredovisning	40
Notupplysningar.....	41
Noter till balans- och resultaträkning samt kassaflödesanalys.....	41
Resultat- och balansräkning för VA-verksamheten.....	54
Kassaflödesanalys för VA-verksamheten.....	55
Noter till VA-verksamhetens räkenskaper.....	55
Schema drift- och investeringssamband med årsredovisningens övriga delar.....	58
Redovisningsprinciper.....	59
Internredovisningsprinciper	62
Ordlista.....	63

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Tomelilla kommun – på väg framåt!

Flera av de gångna åren har präglats av den covidpandemi som vi nu i huvudsak tycks vara igenom. Covid har lärt oss alla att livet snabbt kan vända, samt att det är angeläget och viktigt att ha bra rutiner och planering för allvarliga kriser. Vår personal, inte minst inom vård och omsorg, har gjort ett riktigt gott arbete som har minimerat risker och spridning på ett föredömligt sätt. Tack!

När jag summerar, är det med stor tillfredsställelse utifrån både resultat och måluppfyllelse. Tomelilla kommun redovisar för 2022 ett starkt resultat med + 57,5 miljoner kronor. För nittonde året i rad presterar kommunen ett överskott. Det är dessutom historiens starkaste. Det ger en trygghet inför följande tuffare år. God ordning och reda i ekonomin är en grund för att kunna ta kloka beslut.

Är då ett resultat på + 57,5 miljoner kronor inte för högt? Jo, men på lång sikt stärker resultaten den långsiktiga betalningsförmågan, fyller på resultatutjämningsreserven och möjliggör amortering på låneskulden eller senarelägger ny upplåning.

Verksamheterna har under året haft en föredömligt god budgetföljsamhet. Även om vi gick in i 2022 med oppositionens budgetbeslut, har det ändå funnits en hygglig samstämmighet utifrån Alliansens tolkning, prioriteringar och beslut under året. Det visar att vi har en levande demokrati i Tomelilla kommun.

Antalet behöriga pedagoger i våra skolor ökar och insatserna för att digitalisera skolan är på god väg. Det ger bra förutsättningar för stärkta resultat. Barn och unga har under de gångna åren haft en utvecklande PRAO och feriejobb i mycket hög utsträckning. Detta skapar en bra grogrund för lärande hela livet och för var och en att hitta sin egen väg fram till att uppfylla sina drömmar. Under de senaste åren har tillskotten till familjenämndens verksamheter kunnat stärkas så att resurserna möter mål och verksamheternas innehåll på ett bra sätt.

Upprustning och nybyggnationer av lekplatser har varit en tydlig prioritering från Centerpartiet. Det är glädjande att förvaltningen lagt stor omsorg i medborgardialoger för att få lekplatserna att bli attraktiva och aktiva. Våra barn och unga behöver röra på sig än mer.

Digitalisering tror jag på ett bra sätt kommer kunna möjliggöra både effektiviseringar och kvalitetshöjningar. För att vi även framöver ska kunna erbjuda en vård, omsorg och utbildning av riktigt hög kvalitet, är det av stor vikt att vi som kommun fortsätter ligga i framkant.

Tomelilla kommun är en fantastisk bygd formad av invånarnas ambitioner och vilja genom generationer. Det är angeläget att fortsätta arbeta för att invånarna ska kunna bygga, bo och arbeta i hela kommunen och göra goda livsval. Jobben skapas i de mindre företagen och vi ska som kommun arbeta för att kommunen ska bli vassare och snabbare. Det skapar förutsättningar för ett gott liv, bra skola, vård och omsorg med kvalitet och ett ökat ansvarstagande för miljö och klimat.

Leif Sandberg(C), kommunstyrelsens ordförande 2022

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Nedan visas en översikt över kommunens och kommunkoncernens utveckling över en femårsperiod.

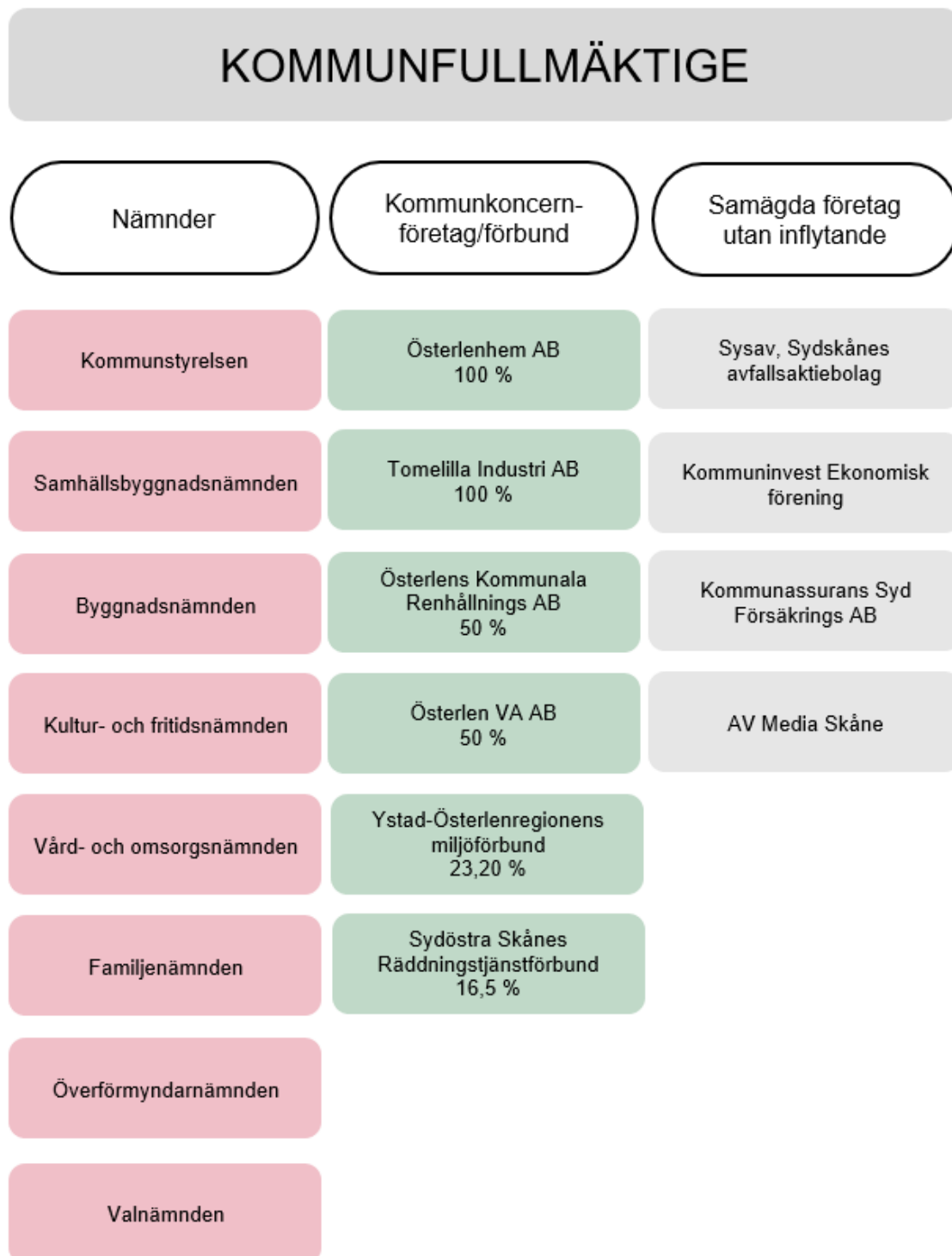
Den kommunala koncernen redovisade ett resultat på knappt 61 mnkr, vilket är i nivå med föregående års resultat. De senaste åren har resultatnivån varit hög, både i riket, kommunkoncernen och Tomelilla kommun, vilket är en viktig faktor för att kunna möta de kostnadsökningar som väntar till följd av den samhällsekonomiska utvecklingen med hög inflation, höjda räntor och fallande värden på finansiella placeringar. Det höga resultatet beror främst på att skatteintäkter och bidrag fortsatt att öka snabbt, vilket också medför att soliditeten stärks i och med att låneskulden ligger kvar på samma nivå.

Kommunkoncernen	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter (mnkr)	225,2	243,9	248,4	261,3	285,4
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-911,9	-942,7	-941,1	-1 015,6	-1 063,5
Årets resultat (mnkr)	0,7	12,7	50,8	62,4	60,8
Soliditet (procent)	36,1	35,9	35,7	37,5	40,4
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser (procent)	17,2	18,1	20,2	23,2	27,0
Investeringar netto (mnkr)	155,7	103,4	109,0	165,8	108,3
Långfristig låneskuld (mnkr)	486,3	571,2	621,1	671,0	672,5
Antal anställda 31 december	804	797	851	861	886

Kommunen	2018	2019	2020	2021	2022
Antal invånare 31 december	13 557	13 617	13 663	13 712	13 812
Skattesats kommunen (procent)	20,61	20,61	20,61	20,61	20,61
Verksamhetens intäkter (mnkr)	169,2	187,0	179,9	179,1	192,5
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-874,5	-907,3	-896,6	-954,5	-993,9
Årets resultat (mnkr)	7,1	12,1	48,1	62,5	57,8
Balanskravsresultat (mnkr)	4,6	2,4	28,7	47,7	70,7
Soliditet (procent)	47,4	46,8	43,8	48,9	53,0
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser (procent)	19,5	20,8	22,6	28,3	33,6
Investeringar netto (mnkr)	103,0	70,1	81,6	96,3	76,4
Långfristig låneskuld (mnkr)	190,0	250,0	300,0	300,0	300,0
Antal anställda 31 december	725	717	718	730	744

Den kommunala koncernen

Organisation

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i en nämnd- och förvaltningsorganisation, i två helägda bolag (Österlenhem AB och Tomelilla Industri AB), i två delägda företag (Österlens Kommunala Renhållnings AB och Österlen VA) och i två delägda

kommunalförbund (Ystad-Österlenregionens miljöförbund och Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund, SÖRF). Därtill finns fyra samverkansföretag: Sysav, som hanterar och behandlar hushållsavfall, Kommuninvest ekonomisk förening, genom vilken de helägda bolagen finansierar en betydande del av investeringsbehoven, Kommunassurans Syd Försäkrings AB, som hanterar kommunens försäkringar och AV Media Skåne, som är en pedagogisk och teknisk resurs för förskola och skola på alla nivåer.

Kommunens hyresfastigheter för privatpersoner finns i bolag för att tydliggöra organisationsformen och hålla dem åtskilda från övrig verksamhet. Bolagen är vinstdrivande, har snabbare beslutsvägar och större affärsmässighet. Hanteringen av kostnaderna för underhåll respektive investeringar blir på så vis också tydligare.

Förutom verksamhet i nämnder, bolag och förbund anlitar kommunen privata utförare. Några av de största privata utförarna är Sydbuss som har hand om kommunens skolskjutsar, Förenade Care som driver särskilda boenden på Valkyrian och Byavången, hemtjänstområden söder och centrum, Tunstall Nordic som utför mottagning av larmanrop i ordinärt boende, Hannelund Hus och Grönservice som utför grönyteskötsel i kommunen och Avarn Security som är anlitate för bevakning och larmtjänster.

Enligt Kolada uppgick andelen köpt verksamhet för Sveriges kommuner år 2021 till 15,3 procent (15,1 procent 2020). Tomelillas andel uppgick till 18,4 procent 2021 (19,4 procent 2020).

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Verksamhetsåret 2022 har präglats av snabba försämringar avseende kommunens ekonomiska förutsättningar för kommande planperiod på grund av kraftfulla förändringar i omvärlden som påverkat den samhällsekonomiska utvecklingen. Den ekonomiska återhämtningen från pandemin med utsikter om en god utveckling av BNP, mer blygsam inflation samt prisökningar, kom av sig när Rysslands invasionskrig mot Ukraina påbörjades med kraftigt stigande bränsle- och energipriser som följd. Allmänna prishöjningar på varor och tjänster samt hög inflation är en konsekvens av utvecklingen, där höjning av räntan är det främsta vapen som Riksbanken använder för att stävja utvecklingen. Sammantaget har det lett till kraftfullt ökade kostnader för både privatpersoner, företag och organisationer inom offentlig sektor såsom Tomelilla kommun.

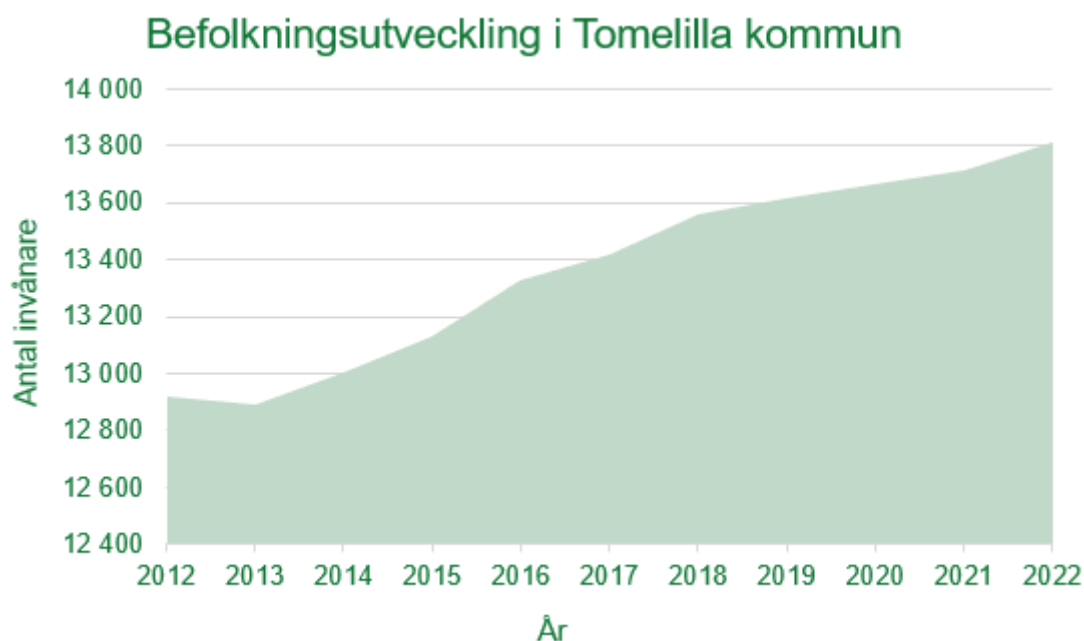
Skatteintäkter tillsammans med generella bidrag och utjämning för kommuner och regioner ökade med 53,1 miljarder kronor jämfört med 2021 enligt Statistiska Centralbyrån. Detta bidrog till ett fortsatt starkt verksamhetsresultat trots kraftigt ökade nettokostnader under främst årets andra del. Resultatet för kommunernas verksamhet har dock minskat med sammanlagt 1,5 miljarder kronor gentemot 2021 där verksamhetens nettokostnad ökade med 34,3 miljarder kronor. Något som inte helt kompensades av ökningen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. När det gäller kommunernas finansiella resultat visar det en minskning med 11,7 miljarder kronor gentemot 2021.

Samtidigt med den negativa samhällsekonomiska utvecklingen brottas kommunerna med den demografiska utvecklingen som nu och för kommande planperiod är kännbar. Framst är det behovet av vård och omsorg som ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft och rätt kompetens. Kompetensutmaningen beskriver SKR som kommunernas största framtida utmaning som kommer att kräva helt andra åtgärder. Ekonomiska resurser löser inte en allmän brist på människor i arbetsför ålder eller brist på personer med rätt kompetens för yrken inom välfärdssektorn.

Befolkningsutveckling

Under 2022 ökade befolkningen i Tomelilla kommun med 100 personer och uppgick vid årsskiftet till 13 812 personer. Under året avled 150 personer och 112 barn föddes, vilket ger ett födelseunderskott på 38 personer.

Flyttningsnettot var positivt och ökade med 128 personer, totalt flyttade 956 personer till Tomelilla och 828 personer flyttade ut. Den största inflyttningen skedde från andra delar av Skåne med 637 personer.

Arbetsmarknad

I december 2022 var 335 853 personer inskrivet arbetslösa i Sverige, vilket var en minskning med 9,3 procent jämfört med december 2021 då 370 455 personer var arbetslösa. I december 2022 uppgick antalet inskrivet arbetslösa i Tomelilla till 426, vilket var en minskning med 12,7 procent jämfört med december 2021 då antalet arbetslösa var 488 personer. I december 2022 var 168 personer inskrivna mer än tolv månader, vilket var en minskning med 24,3 procent jämfört med samma tid föregående år.

Andelen arbetslösa av arbetskraften mellan 16–64 år var i snitt 6,7 procent under 2022. Andelen arbetslösa i Region Skåne var under motsvarande period 8,8 procent. Antalet unga i Tomelilla som var öppet arbetslösa eller befann sig i arbetsmarknadspolitiska program under 2022 var i snitt 51 personer, vilket motsvarar 8,2 procent av kommunens unga.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Omvärldsrisk

Det mycket spända världsläget som uppstått med anledning av Rysslands invasion av Ukraina påverkar kommunkoncernen på många sätt. Det förändrade säkerhetsläget har gjort den närmaste tiden mycket svårförutsägbar. Det är stor risk att det uppstår leveransstörningar inom olika produktkategorier. Exempelvis behöver kommunens delägda bolag Österlen VA AB sätta stort fokus på säkerhetsarbete och förmåga att leverera dricksvatten även i kris. Risken för IT-störningar och cyberattacker ökar också. För att möta riskerna har bland annat NanoLearning-utbildning i informationssäkerhet genomförts i kommunen och säkerhetsrutiner har setts över.

Den demografiska utvecklingen visar att andelen invånare i arbetsför ålder minskar och andelen äldre blir fler. Tomelilla kommun och kommunens bolag och förbund kommer, precis som övriga kommuner och regioner, att ha en allt större utmaning att möta kompetensförsörjningen. För att minska risken för kompetens- och personalbrist, behöver Tomelilla arbeta aktivt för att vara en arbetsgivare som både attraherar ny arbetskraft och behåller kompetent personal.

Hållbarhet

Klimatfrågan är vår tids stora ödesfråga. Överutnyttjandet av jordens resurser skapar temperaturförändringar, hot mot den biologiska mångfalden och en rad andra konsekvenser som gör att förutsättningarna för mänskligt liv är hotade. Klimatförändringarna påverkar även Tomelilla kommun. Extremväder blir vanligare. Långa perioder av torka påverkar den lokala livsmedelsproduktionen. Stormar slår ut elnät och kollektivtrafik. Skyfall skapar översvämningar och kan förstöra stora samhällsvärden.

Sveriges klimatpolitiska ramverk innebär bland annat att Sverige senast år 2045 ska nå nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Agenda 2030 visar vägen, såväl lokalt som globalt.

Tomelilla kommun har påbörjat omställningen i form av konkreta åtgärder, exempelvis genom projektet Fossilbränslefria kommuner, där kommunen inom flera viktiga områden såsom inom drivmedel och uppvärmning är mycket nära att bli helt fossilbränslefria. Omställningen sker också ur ett systemperspektiv genom antagande av en koldioxidbudget och genom att använda munkmodellen (doughnut economics) för uppföljning av hållbarhetsarbetet.

Men tempot i omställningen måste öka om de lokala och de globala miljömålen ska nås. Det kräver fördjupad samverkan med lokala företag och föreningar, experter, grannkommuner och ledande kommuner i vår omvärld.

Kommunens bolag och förbund arbetar aktivt med hållbarhet på olika sätt bland annat utifrån att följa framtagna kretsloppsplaner, hållbart byggande, minska energianvändning och att byta ut befintliga energikällor till miljövänligare alternativ.

Finansiella risker

Utifrån den samhällsekonomiska utvecklingen under 2022 med stigande inflation och räntor samt ökande priser på bränsle, energi och andra varor och tjänster som kommunkoncernen är beroende av, framträder tydliga finansiella risker för både kommunala bolag och förvaltningsorganisationen.

För de kommunala aktörer vars verksamhetsansvar omfattar allt från nybyggnation till underhåll av olika typer av fastigheter, finns fortsatt stora investeringsbehov. I takt med att kostnaden för kapital ökar finns en omfattande finansiell risk som kommunen söker möta på olika sätt. För förvaltningsorganisationen gäller att samtliga investeringar ska hanteras med eget kapital. Utifrån detta beslut kan ränterisken för den skattefinansierade verksamheten minskas. Det nuvarande lånetaket om 350 mkr kvarstår för förvaltningsorganisationen där det totala utnyttjandet uppgår till 300 mkr. Ränterisken är sålunda mer kopplad till refinansiering där lån om totalt 100 mkr är aktuella under 2023. Enligt finansreglementet ska upplåning ske så att risker vid refinansiering sprids över åren, vilket också skett.

Det kommunala fastighetsbolagets behov och kostnad för kapital för underhåll och nybyggnation ska främst täckas av hyresintäkter. Risken behöver därför hanteras med särskilt fokus på den allmänna betalningsförmågan hos hyresgäster. Samma förhållanden gäller för VA-kollektivet där intäkter via taxor ska bära samtliga kostnader och där investeringar med tillhörande ränterisker är en betydande del.

Marknaden för placeringar i aktier, fonder eller andra finansiella instrument har varit instabil hela 2022. Långsiktigt är det svårt att förutsäga utvecklingen. Inget talar dock för en stabilisering eller stabil förändring i positiv riktning varför den finansiella risken för värdeminskningar i samband med finansiella placeringar förväntas kvarstå under 2023. Enligt finansreglementet ska finansiella placeringar ske utifrån beslutad riskhanteringsprofil vilken syftar till att sprida och minimera kommunens risker med finansiella placeringar över tid.

Pensionsförpliktelser

Kommunen har ett omfattande pensionsåtagande som framgår av tabellen nedan.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	2021	2022
Pensionsavsättning inklusive löneskatt	6,5	6,3
Ansvarsförbindelser inklusive löneskatt	213,5	205,7
Finansiella placeringar	-73,3	-61,6
Återlånade medel	146,7	150,4

I nedanstående tabell redovisas fördelningen av tillgångsslagen, gällande kommunens avsättning av medel för framtida pensionsåtaganden, för utgången av år 2022. Medlen förvaltas av extern kapitalförvaltare, Svenska Handelsbanken.

Enligt det antagna finansreglementet ska kapitalet förvaltas så att efterfrågad avkastning uppnås till minsta möjliga risk. Portföljen ska vara fullinvesterad, det vill säga andelen likvida medel ska vara minimal, maximalt 10 procent. Andelen aktierelaterade finansiella instrument tillåts uppgå till 75 procent och räntebärande ska minst uppgå till 20 procent samt andelen alternativa investeringar tillåts uppgå till 10 procent.

Per den siste december 2022 fanns det en marginell övervikt gällande alternativa investeringar som uppgick till nära 11 procent jämfört med högst tillåtna 10 procent. Andelen aktier uppgick till cirka 58 procent mot högst tillåtna 75 procent och andelen räntebärande var cirka 31 procent i enlighet med placeringsreglerna där de ska vara minst 20 procent. Andelen likvida medel som maximalt får uppgå till 10 procent uppgick till mindre än en procent vid årets slut.

Placeringar (mnkr)	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde 221231	Andel av portfölj (%)
Svenska aktier	24,4	25,8	41,79
Utländska aktier	9,0	10,1	16,42
Svenska räntebärande	17,9	17,6	28,48
Utländska räntebärande	1,3	1,5	2,46
Alternativa investeringar	6,7	6,6	10,73
Summa värdepapper	59,3	61,6	99,89
Bankmedel		0,1	0,11
Summa portfölj	59,3	61,7	100,0
Realiserade vinster/förluster under året		1,2	
Orealiserade vinster/förluster under året		2,3	

Händelser av väsentlig betydelse

- Familjecentralen invigdes som ny mötesplats för föräldrar och barn i åldern 0–6 år där barnvårdscentral, mödravårdscentral, öppen förskola och familjerådgivning samarbetar under samma tak.
- Kommunen tog emot och erbjöd bosättning till 20 flyktingar från Ukraina.
- Satsningar på medarbetare och kompetensutveckling har bland annat inneburit att fler skolledare nu genomfört rektorsprogrammet, samt att ett flertal medarbetare inom äldreomsorgen har förstärkt i sin kompetens och utbildat sig till vårdbiträde alternativt undersköterska utifrån syftet med den statliga satsningen "Äldreomsorgslyftet".

- En medarbetarfestival som inkluderade samtliga medarbetare genomfördes under året på temat arbetsglädje vilken bidrar till en gynnsam arbetsplatskultur och ett attraktivt arbetsgivarvarumärke.
- Ett antal upprustningar och färdigställande av nya anläggningar har genomförts såsom renovering av Vålabadet, ny lekplats på Sölvegården, utegym i Lunnarp, nytt tillagningskök på Norrevångs servicehus, samt ombyggnation av Tomelilla torg.
- Insatser för ökad hållbarhet såsom projekt för minskat matsvinn och utbyte till energibesparande armaturer för gatubelysning har genomförts.
- Satsningar på barn och unga har bland annat inneburit att läsförbättrande projekt genomförts i flera olika former och samarbeten med bland annat fritidsgårdar och byskolor för att nå ut i hela kommunen.
- Aktiviteter med fokus på att uppmärksamma och motverka psykisk ohälsa har genomförts i samband med nationella suicidpreventiva dagen och studiecirkel för högstadiungdomar i form av "Killar för förändring" är några av de insatser som ägt rum under året.
- Nytt stödssystem för ideella föreningar i Tomelilla kommun har införts med digitalt ansökningsförfarande. I samband med införandet har alla föreningar bjudits in till fysiska eller digitala informationsmöten.
- Tomelilla direkt har vidareutvecklats för att kunna möta invånarnas behov inom fler områden där fokus legat på att öka och tillgängliggöra servicen kring enklare bygglovsfrågor.
- Stort fokus på ökad kommunikation med invånarna ledde till etablering av ny chattfunktion, mer storybetonade inlägg på sociala medier, och införande av öppet intranät.
- Väsentliga steg mot ökad samverkan inom ekonomiska processer och inköp togs med Sjöbo, Simrishamn, Skurup och Ystad.
- Allmänna val genomfördes på ett förtjänstfullt sätt den 11 september.
- Om- och nybyggnation av flerbostadshuset i kvarteret Lansén på Östergatan i Tomelilla färdigställdes under året och samtliga lägenheter hyrdes ut till inflyttningen den 1 september.
- Fastigheten på Banmästaregatan 17, där kommunens barn- och utbildningsverksamhet är största hyresgäst, har beslutats att rivras på sikt efter att utredning visat att ombyggnation för att möta krav på miljö och energibesparingar är för kostsamma. Nya lösningar för befintliga hyresgäster är under dialog.
- Kommunens delägda bolag Österlen VA AB har tillsammans med Lunds universitet och Högskolan i Kristianstad fått beviljat medel från Naturvårdsverket för att analysera utgående vatten i avloppsreningsverket Rosendal i Tomelilla.

Analysen ska utmynna i rekommendationer om åtgärder för att åstadkomma en bättre rening.

- Sveriges riksdag beslutade sommaren 2022 att det nuvarande producentansvaret upphör att gälla från och med den 1 januari 2024 vilket innebär att ansvaret för återvinningsstationer i kommunen övergår till att bli ett kommunalt ansvar. Senast den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningar vara genomförd hos samtliga hushåll i kommunen. Kommunerna skall även senast den 1 januari 2026 anordnat sorteringsmöjligheter vid publika platserna i kommunerna. Det omfattande arbetet med detta kommer att hanteras av kommunens delägda bolag Österlens Kommunal Renhållnings AB som hanterar renhållningsfrågor inom Simrishamns och Tomelilla kommuner.
- Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund driftsatte en drönare med värmekamera under året. Det gör att drönaren snabbt kan bistå med översiktsbilder i samband med insatser inom hela förbundets verksamhetsområde.
- Miljöförbundet har efter satsningar fått höga poäng i nöjd kund index inom flera områden, framför allt bemötande.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I Tomelilla kommun är den kommunala koncernen den övergripande styrenheten. Med den kommunala koncernen avses kommunen, bolagen och förbunden. I förvaltningsberättelsens organisationsöversikt framgår hur kommunkoncernen är strukturerad.

Styrningen och uppföljningen är, så långt det är möjligt med hänsyn till verksamhetens art och lagstiftning, utformad med syftet att styra på ett likartat sätt oberoende av vilken verksamhet eller juridisk organisationsform som berörs. I detta avsnitt beskrivs utformningen av strukturen för styrning och uppföljning inom Tomelilla kommunkoncern.

Ansvarsstruktur

Inom Tomelilla kommunkoncern finns flera nivåer av politiskt styrande instanser – kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder samt styrelser för de kommunala bolagen. Därtill finns det en tjänstepersonsorganisation till stöd för det politiska styret och för genomförandet av verksamheten.

Kommunfullmäktige med de demokratiskt folkvalda politikerna, är det högsta beslutande och styrande organet. Kommunfullmäktiges roll i styrningen är att fastställa kommunövergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. Detta görs framför allt genom årliga beslut om nästa års budget. I samband med budget fastställer kommunfullmäktige konkreta mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska krav och ramar för kommande år. Fullmäktige ska också fatta beslut i alla frågor av principiell beskaffenhet, lägga fast reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv

för att styra den kommunala koncernen. Fullmäktige tillsätter ledamöter i kommunstyrelse och nämnder samt utser styrelseledamöter till de kommunala bolagen. Fullmäktiges roll i uppföljningen är att godkänna delårsrapporter och årsredovisning samt besluta om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder inom kommunens nämndsorganisation.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering vilket inbegriper ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och kontroll av hela den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen svarar således för planering och uppföljning av ekonomi och verksamhet för kommunens nämnder, de kommunala bolagen samt kommunalförbunden. Betydande delar av detta ansvar är kopplat till uppsiktsplikten och den interna kontrollen (se särskilda rubriker nedan). Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås. I styrsystemet innebär det att nämnder och styrelser utvecklar strategier och mål samt identifierar risker i relation till fullmäktiges visioner, mål och uppdrag. Detta sammanfattas i nulägeskartor för nämnderna och affärsplan för bolagen. Nämnderna och bolagen rapporterar normalt till kommunstyrelsen.

Den kommunala koncernens **tjänstepersoner** ansvarar för att tillse att de politiska nivåerna har tillgång till sakkunnig kompetens vid beredning av ärenden samt för att bedriva den operativa verksamheten. I styrsystemet innebär det att tjänstepersonerna i nämnder och bolag ska översätta de politiska visionerna, strategierna, målen och uppdragen till operativa mål och konkreta aktiviteter som sammanfattas i verksamhetsplaner samt åiterrapportera till ansvarig nämnd/styrelse hur verksamhet och ekonomi utvecklas.

Struktur för styrning av den kommunala koncernen

Styrning och uppföljning utgår från målen för verksamheterna. Ekonomiska ramar och mål sätts, sedan är det nämnden/styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen inom de ekonomiska ramarna. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning, riktlinjer och övergripande styrdokument.

Centrala styrdokument

Inom Tomelilla kommunkoncern används olika styrdokument. Styrdokumenterna syftar generellt till att förtydliga den politiska viljan och säkra en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling (planer och program), förhållningssätt (policyer) eller rättssäker hantering (riktlinjer). De mest centrala dokumenterna för styrning och uppföljning är budget med mål, ekonomistyrningsprinciper som anger roll- och ansvarsfördelning samt rapporteringsrutiner och övriga policydokument såsom bland annat finanspolicy, investeringspolicy och livskvalitetsprogrammet för hållbarhets- och folkhälsofrågor.

Uppföljning under budgetåret

Kommunkoncernen följer upp mål och budget tre gånger per år. Detta sker i en tertialrapport, i en delårsrapport och i årsredovisningen.

Tertialrapporten omfattar årets första fyra månader och innehåller uppföljning och analys av målen, ekonomiskt periodutfall samt helårsprognos.

Delårsrapporten omfattar årets första åtta månader och är lagstadgad. Den är mer omfattande än tertialrapporten och innehåller uppföljning, analys av mål, ekonomiskt periodutfall och helårsprognos.

Årsredovisningen är lagstadgad och innehåller koncernövergripande analyser i förvaltningsberättelsen, resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser, notupplysningar, drift- och investeringsredovisning i detalj och verksamhetsanalyser.

Budget

Budgeten är kommunens verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Kommunfullmäktige gör i budgeten en beställning av årets verksamhet och anger enligt vilka mål och inom vilka ekonomiska ramar den ska bedrivas.

Kommunfullmäktige antar årligen en treårsbudget i enlighet med kommunallagen.

2022 års budgetprocess inleddes med en omvärldsdag i december 2020. Temat var hur Tomelilla kommun påverkas av trender i omvärlden. Deltog gjorde kommunstyrelsen, presidierna från fullmäktige, familjenämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, byggnadsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, överförmyndarnämnden samt ledande tjänstepersoner. Olika omvärldstrender belystes och den ekonomiska utvecklingen för kommande planperiod redovisades.

Under året har samråd med de kommunala bolagen och med förbunden hållits. Samrådet syftar till att få en redogörelse av föregående års bokslut och budgetförutsättningar för 2022. Deltagande aktörer har varit kommunstyrelsens arbetsutskott, Österlenhem AB, Tomelilla Industri AB, Österlens Kommunala Renhållnings AB, Österlen VA AV, Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund, Ystad-Österlenregionens Miljöförbund samt cheftjänstepersoner.

Investeringsberedningen sammanträdde tre gånger och vid det sista mötet i maj 2021 gjordes en slutlig prioritering av planerade investeringsobjekt. Beredningens underlag utgör en del av budgetförslaget.

Kommunstyrelsen beslutade i januari 2021 att skicka budgetremissen för åren 2022–2024 till nämnderna för att få en redovisning av de största och viktigaste utmaningarna som kommunen står inför.

Inför sammanställningen av det slutliga budgetförslaget gjordes vissa förändringar i planeringsförutsättningarna främst beroende på förändringar i skatteprognos, statsbidragsberäkningar samt pensionsprognos. Kommunfullmäktige beslutade om mål och budget i juni 2021.

Nämnderna och kommunstyrelsen beslutade om sina respektive internbudgetar samt verksamhetsplaner utifrån beslutade verksamhetsmål innan utgången av november 2021.

Livskvalitetsprogrammet

Livskvalitetsprogrammet är kommunens styrdokument för hållbarhet och folkhälsa för åren 2021 - 2030. Exempel på områden som tas upp i programmet är innovation och utveckling, barn och ungas perspektiv, och hållbara ekosystem. En av Tomelillas utmaningar är att skapa förutsättningar för att delta i samhället på lika villkor, att minska utanförskapet och öka delaktigheten.

Under året har arbetet med att bli en barnrättskommun, certifierad av Unicef, inletts. Arbetet inkluderar samtliga verksamheter i kommunen och kommer att öka kunskapen om barnrätt och därigenom förbättra förutsättningarna för barns delaktighet och medbestämmande. Under året antogs också en strategi för medborgardialog. En kommun med en god medborgardialog är en mer attraktiv kommun, en kommun med högre trovärdighet och en kommun med större innovationskraft. Några av aktiviteter som i linje med Livskvalitetsprogrammet har genomförts under året är:

- Suicidpreventivadagen som genomfördes tillsammans med Region Skåne och föreningar för att belysa psykisk hälsa, bryta stigma och skapa nätverk.
- Äldrekväll på torget: Anhörigstöd, Röda Korset, Svenska Kyrkan och kommunpolisen arrangerade aktiviteter en kväll på Torget. Syftet med kvällen var att skapa känsla av trygghet i utemiljöer även kvällstid. Uppskattningsvis 200 personer deltog.
- Elevutställning med Kulturskolan med vernissage för allmänheten.
- Invigning av det nyrenoverade Välabadet, öppnande av nya lekplatser och utegym, samt andra satsningar som främjar ett fysiskt aktivt liv i kommunen.

Styr- och målmodell

Med styrmodell avses en struktur för att styra och utveckla en verksamhet. Syftet med styrmodellen är också att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna, så att visionen och verksamhetsmålen uppnås och god ekonomisk hushållning säkras.

Sedan 2019 arbetar Tomelilla kommun efter en ny målmodell som innebär att kommunen ska arbeta med färre mål och ta sin utgångspunkt i områden där verksamheten behöver utvecklas och förbättras. Figuren nedan visar kommunfullmäktiges övergripande tre målområden med vardera två mål. Kommunstyrelsen och nämnderna tar beslut om nämndmål utifrån dessa tre övergripande målområden nedan.

Vision

I december 2020 antogs Tomelilla kommuns vision:

”I Tomelilla på Österlen odlar vi matkultur och kreativitet. Vår gemensamma innovationskraft ger näring och hållbar tillväxt.”

En kortare devis är kopplad till visionen: ”Tomelilla på Österlen - en kreativ och hållbar bit av Skåne”

För att involvera allmänheten, avsätts medel årligen från och med 2021 för att stimulera stora och små idéer för att utveckla Tomelilla i visionens anda.

Tillitsbaserad styrning

Under lång tid har offentlig verksamhet i Sverige präglats av styrning uppifrån och nedåt. Det har i många fall lett till onödig administration och ineffektivitet. Verksamheter har upplevts som stelbenta och detaljstyrda. Genom att Tomelilla kommun har växlat över till en tillitsbaserad styrning, precis som många andra kommuner och myndigheter, flyttas besluten närmare verksamheterna. Utgångspunkten för kommunens beslut ska vara behoven hos kommunens kunder tillsammans med medarbetarnas profession och kompetens.

Varje verksamhets övergripande planering och mål tydliggörs i en verksamhetsplan och en kontinuerlig verksamhetsdialog. Verksamheterna prioriterar tid för nulägeskoll, analys och dialog för att ständigt kunna utveckla och förbättra arbetet och de tjänster som erbjuds kunderna.

En nulägeskarta upprättas årligen inför nämndernas mål- och budgetprocess. Den är en sammanfattning av verksamhetens viktigaste slutsatser som lämnas till nämnden/styrelsen.

Syftet är att ge ett stöd till de förtroendevalda för förståelse av verksamhetens utmaningar och möjligheter. Nulägeskartan bygger på en omvärlds- och en nulägesanalys.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Där ingår nämnder, kommunala bolag och förbund. Uppsikten tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt verksamhets- och affärsplaner. Styrdokument som budget, flerårsplan, delårsrapport, intern kontroll, företagspolicy, ägardirektiv och ekonomistyrningsprinciper utgör viktiga delar i arbetet.

Nämndernas presidier, bolagen och förbunden kallas till kommunstyrelsens arbetsutskott en gång per år. Ksau redovisar sedan till kommunstyrelsen. Därutöver hålls ägarmöten med bolag och förbund regelbundet. Dessa ägarmöten avrapporteras sedan till kommunstyrelsen vid nästa sammanträde.

Intern kontroll

Intern kontroll är det samlade begreppet för de system, processer och rutiner som bidrar till att det som ska göras blir gjort, på det sätt som det är tänkt. Kommunallagen ger nämnderna ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen har det övergripande och samordnande ansvaret för den interna kontrollen inom hela kommunkoncernen. Samtliga nämnder upprättade riskanalyser och beslutade om interna kontrollplaner för år 2022. Uppföljningen av den interna kontrollen sker genom att samtliga nämnder och styrelser lämnar in uppföljningsrapporter för intern kontroll till kommunstyrelsen. Rapporterna innehåller allmänna omdömen om den interna kontrollen, vilka särskilda granskningar och kontroller som har gjorts samt utfallet av vidtagna åtgärder.

Som stöd i det interna kontrollarbetet finns kommungemensamma mallar och en handbok för genomförande av riskanalyser och interna kontrollplaner.

Uppföljningen visar att övervägande delen av de kontroller som utförts under året, bedöms som tillfredsställande och ett färre antal som mindre tillfredsställande. De avvikelser som har påträffats i respektive nämnds valda kontroller har åtgärdats och i vissa fall har kontrollerna även återinlagts till nämndens interna kontrollplan för år 2022. Den samlade bedömningen är att kommunkoncernen arbetar systematiskt med den interna kontrollen och att den i allt väsentligt fungerar väl.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Mål för god ekonomisk hushållning ska enligt lag beslutas och redovisas i budgeten. Tomelilla kommun definierar god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av kommunens samtliga mål, både finansiella mål och nämndmål. Kommunstyrelsen och

nämnderna tar beslut om nämndmål utifrån kommunfullmäktiges tre övergripande målområden med vardera två mål. För att god ekonomisk hushållning ska anses uppnått ska minst två tredjedelar av samtliga nämndmål samt de tre finansiella målen vara antingen helt uppfyllda eller på väg att uppfyllas under året.

26 av kommunens 30 nämndmål bedöms vara helt eller delvis uppfyllda, en måluppfyllelse på 87 procent, och kommunens tre finansiella mål bedöms vara helt uppfyllda. Den sammanfattande bedömningen är utifrån detta att Tomelilla kommun uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Den sammanfattande bedömningen av bolagen och förbunden i kommunkoncernen är att de uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning genom att de i allt väsentligt uppvisar ett positivt ekonomiskt resultat och god följsamhet mot ägardirektiven.

I tabellerna nedan redovisas kommunens finansiella mål och en sammanställning av kommunens nämndmål för god ekonomisk hushållning, det vill säga kommunstyrelsens och nämndernas mål samt uppföljningen av kommunfullmäktiges mål.

Finansiella mål

Finansiella mål	Måluppfyllelse
Resultatmål	
Extern resultatnivå, exklusive extraordinära intäkter och kostnader, ska uppgå till lägst 2,0 procent i genomsnitt i perioden 2022–2024.	Målet är uppfyllt. Resultatet för 2022 uppgick till 6,4 procent av skatter och statsbidrag. Med 2023 och 2024 års budgeterade resultat på runt 1,5 procent kommer den genomsnittliga resultatnivån för perioden att uppgå till cirka 3,1 procent av skatter och bidrag.
Investeringsmål	
Nettoinvesteringar får i genomsnitt under perioden 2022–2024 uppgå till maximalt 12 procent av totala skatteintäkter och statsbidrag.	Målet är uppfyllt. Nettoinvesteringarna uppgick till 8,4 procent av skatter och statsbidrag år 2022. Med 2023 och 2024 års budgeterade nivå kommer nettoinvesteringarna att uppgå till i genomsnitt 8,5 procent.
Skuldmål	
Självfinansieringsgraden av de totala investeringarna ska uppgå till minst 55 procent i genomsnitt under perioden 2022–2024. Investeringar inom den skattefinansierade verksamheten bör fullt ut självfinansieras via genererat kassaflöde från verksamheten, det vill säga nyupplåning bör undvikas. Avgiftsfinansierad vatten- och avloppsverksamhet kan finansieras genom upptagna lån. Bedömning av påverkan av taxenivåer ska göras.	Målet är uppfyllt. Självfinansieringsgraden för år 2022 uppgick till 100 procent. Utifrån den budgeterade investeringsnivån för 2023 och 2024 uppgår självfinansieringsgraden till knappt 96 procent under perioden, där den skattefinansierade verksamheten är 100 procent självfinansierad.

Kommunens tre finansiella mål bedöms vara uppfyllda. Resultatnivån är fortfarande hög med snabbt ökande skatteintäkter och investeringar på en lägre nivå än den budgeterade, vilket bidrar till måluppfyllelsen.

Kommunens helägda fastighetsbolag Österlenhem AB uppfyller inte två av sina tre finansiella mål om en soliditet på lägst 15 procent och inte heller målet att belåningsgraden inte ska överstiga 85 procent.

Kommunens helägda bolag Tomelilla Industri AB uppfyller inte ett av sina två finansiella mål. Avkastning på eget kapital uppnås inte då bolaget har ett negativt resultat, vilket beror på ombyggnationen av Industribyn 2 där majoriteten av investeringarna enligt K2 regelverket räknas som underhållskostnader och belastar driften. Inga ytterligare lånebehov bedöms finnas, utan det egna kassaflödet anses vara tillräckligt och bolagets resultat framöver kommer att visa positiva siffror.

Den sammanvägda bedömningen i hela kommunkoncernen är att måluppfyllnaden av de finansiella målen i väsentligt är god.

Nämndmål

Måluppfyllelse av nämndmål, per nämnd	Helt uppfyllda	Delvis uppfyllda	Ej uppfyllda	Totalt
Överförmyndarnämnden	3	2	-	5
Kommunstyrelsen	5	-	-	5
Samhällsbyggnadsnämnden	2	1	-	3
Byggnadsnämnden	1	1	1	3
Kultur- och fritidsnämnden	1	1	1	3
Vård- och omsorgsnämnden	3	1	1	5
Familjenämnden	5	-	1	6
Totalt	20	6	4	30

26 av kommunens 30 nämndmål är helt eller delvis uppfyllda, vilket är en måluppfyllelse på 87 procent. Helhetsbedömningen är att måluppfyllnaden är god och uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Byggnadsnämndens mål, gällande att tillsynen ska kvalitetssäkras genom samverkan med kommunerna i Sydöstra Skånes samarbetskommitté (SÖSK), är inte uppfyllt. Dialog har förts med en av kommunerna i SÖSK, där bedömningen har gjorts att tillsyn inte kan ske genom samverkan, utan att varje kommun ansvarar för sina tillsynsärenden, varför målet inte går att uppfylla.

Målet inom kultur- och fritidsnämnden där föreningslivet ska öka sin verksamhet för barn och ungdomar med 5 procent är inte uppfyllt. Bedömningen baseras på statistik gällande deltagartillfällen där antalet är lägre 2022 än 2021. Dock beräknades statistiken 2021 utifrån andra kriterier än 2022, varför det finns en osäkerhet i 2021 års siffror.

Vård- och omsorgsnämndens mål där 70 procent av de boende ska vara nöjda med de aktiviteter som erbjuds på boendet är inte uppfyllt. Den nationella brukarenkäten visar på 57 procents nöjdhet, där pandemin bedöms ha haft stor påverkan.

Familjenämndens mål, där andelen som är behöriga till yrkesprogram ska uppgå till minst 80 procent, är inte uppfyllt. Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram uppgick till 74,1 procent vårterminen 2022.

I övriga delen av kommunkoncernen finns det två verksamhetsmål i Sydöstra Skånes Räddningstjänst som inte bedöms vara uppfyllda. Det ena målet med utförd tillsyn per tusen invånare är inte uppfyllt på grund av att pandemin haft negativ inverkan på genomförd tillsyn. Det andra målet som inte är uppfyllt är målet om automatlarm där förbundet arbetar aktivt tillsammans med anläggningsägarna för att minska antalet onödiga automatiska brandlarm och en åtgärdsplan ska tas fram under 2023.

I övrigt bedöms måluppfyllnaden av kommunens och förbundens verksamhetsmål vara god.

Kommunfullmäktigemål

Målområden	Kommunfullmäktigemål	Måluppfyllelse
Hållbar utveckling	Förenkling leder till att fler kan göra det som är långsiktigt hållbart	Målet är uppfyllt. Aktiviteter i olika verksamheter har utförts under året som har medfört att det är enklare att göra det som är hållbart på lång sikt.
	God utbildning ges	Målet är inte uppfyllt. Andelen behöriga till gymnasiets yrkesprogram var 74,1 procent vårterminen 2022 där målet var 80 procent.
Delaktighet och egenmakt	Delaktigheten i samhället ökar och invånarna upplever att de kan påverka sin vardag	Målet är delvis uppfyllt. Överlag bedöms delaktigheten ha ökat, dock visar den nationella brukarenkäten inom vård och omsorg endast ett snitt på 57 procents nöjdhet. Pandemin bedöms ha haft stor påverkan.
	Livslångt lärande uppmuntras och människors möjlighet till egen försörjning underlättas	Målet är uppfyllt. Andelen bidragsförsörjda i kommunen ligger över riksgenomsnittet, men närmar sig nivån för riket. Den ökande digitaliseringsutvecklingen i kommunen, bland annat möjligheten till distansarbete, är ytterligare en del i att underlätta till egen försörjning.

Målområden	Kommunfullmäktigemål	Måluppfyllelse
Trygghet och hälsa	Inspiration ges till ett aktivt liv för bättre hälsa	Målet är uppfyllt. Kommunen har genomfört hälsofrämjande aktiviteter med koppling till livskvalitetsprogrammets prioriteringar.
	Den upplevda tryggheten ökar	Målet är uppfyllt. Enligt den nationella brukarundersökningen har tryggheten i hemtjänsten ökat till 88 procent. Det har även fokuserats på krishanteringsberedskap och nattvandringar under året.

Resultat och ekonomisk ställning

Årets resultat

En grund i god ekonomisk hushållning är att intäkterna överstiger kostnaderna och att det finns marginaler för att finansiera investeringar, värdesäkra anläggningstillgångar och för pensionsåtaganden.

Kommunkoncernens resultat uppgick per den sista december till 60,8 mnkr (62,4 mnkr 2021) och kommunens resultat uppgick till 57,8 mnkr (57,8 mnkr 2021).

Resultatnivån har de senaste åren varit hög, både i riket och i Tomelilla kommun, vilket är en viktig faktor för att kunna möta de kostnadsökningar som väntar till följd av den samhällsekonomiska utvecklingen med hög inflation, höjda räntor och fallande värden på finansiella placeringar. Det höga resultatet beror främst på att skatteintäkter och bidrag fortsatt att öka snabbt.

Årets resultat (mnkr)	2018	2019	2020	2021	2022
Koncernen	0,7	12,7	50,8	62,4	60,8
Kommunen	7,1	12,1	48,1	62,5	57,8

Resultatöverföring

I samband med kommunfullmäktiges behandling av kommunens årsredovisning ska avvikelser/resultat i driften som är relevanta överföras till nästa år. Huvudprincipen är att överföra resultat, såväl över- som underskott, inom barn- och utbildningsverksamheten per skola till följande år. Förutsättningarna för att hela budgetavvikelsen ska överföras är att verksamheten har genomförts i planerad omfattning, målen har uppfyllts samt att avvikelsen har varit påverkbar från verksamhetens sida.

Verksamhetens intäkter

Kommunkoncernens intäkter uppgick till 284,4 mnr 2022 (261,3 mnr 2021) och kommunens intäkter uppgick till 192,5 mnr (179,1 mnr 2021).

Kommunens taxor och avgifter har de senaste fem åren stått för ungefär 32 procent av verksamhetens intäkter och kommunens driftsbidrag samt kostnadsersättningar för drygt 40 procent av verksamhetens intäkter. Taxorna och avgifterna i kommunen ligger ungefär på samma nivå som föregående år, medan kommunens kostnadsersättningar har ökat med cirka 8 mnr.

Verksamhetens intäkter (mnr)	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens intäkter, koncernen	225,2	243,9	248,4	261,3	285,4
<i>Förändring (procent)</i>	-11	8	2	5	9
Verksamhetens intäkter, kommunen	169,2	187,0	179,9	179,1	192,5
<i>Förändring (procent)</i>	-12	11	-4	0	7

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader i kommunkoncernens uppgick 2022 till 1 063,5 mnr (1 015,6 mnr) och i kommunen till 993,9 mnr (954,5 mnr 2021).

Personalen är kommunens enskilt största kostnadspost och har under den senaste femårsperioden utgjort 48–50 procent av verksamheternas totala kostnader, där lönekostnaderna i kommunen ökade med cirka 9 mnr jämfört med 2021. Andra kostnadsökningar i kommunen jämfört mot föregående år var kostnader för inhyrd personal inom vård och omsorg med nära 8 mnr och konsultkostnader med knappt 3 mnr bland annat beroende på svårigheter att tillsätta tjänster, köp av huvudverksamhet (exempelvis förskola och skola, vård och omsorg som utförs av annan utförare än kommunen) med 6 mnr och ökade entreprenadkostnader med 4 mnr.

Verksamhetens kostnader (mnr)	2018	2019	2020	2021	2022
Verksamhetens kostnader, koncernen	-911,9	-942,7	-941,1	-1 015,6	-1 063,5
<i>Förändring (procent)</i>	3	1	0	8	5
Verksamhetens kostnader, kommunen	-874,5	-907,3	-896,6	-954,5	-993,9
<i>Förändring (procent)</i>	1	4	-1	6	4

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett mått på vilken finansiell kontroll kommunen har. En god prognossäkerhet innebär att kommunen, bolagen och förbunden har bättre förutsättningar att anpassa sig till förändringar. Vid prognostiserat underskott ska nämnderna vidta åtgärder, vilket påverkar det slutliga utfallet.

I december fattade kommunstyrelsen beslut om att verksamheterna kunde göra insatser och inköp under 2022 som var planerade att göras först 2023, när det var möjligt och att eventuella underskott på grund av detta inte leder till åtgärder för nämnderna. Beslutet fattades utifrån att delårsrapporten per den siste augusti visade att det prognostiserade resultatet skulle uppvisa ett större överskott och att det fanns utrymme för sådana åtgärder med bibehållen god ekonomisk hushållning på kommunövergripande nivå. Förutsättningarna för nämnderna att nå målen för 2023, som är ett ekonomiskt utmanande år, ökar i och med denna tidigareläggning.

I tabellen nedan visas prognostiserad budgetavvikelse i tertialrapport 1 och 2 samt faktiskt budgetavvikelse vid årets slut.

Kommunstyrelsen redovisade ett underskott på 2,1 mnkr vid årets slut. Beslutet om att tidigarelägga planerade insatser och inköp är en bidragande orsak till underskottet. Andra förklaringar är att kommunen under en period hade dubbla licenskostnader för ekonomisystem i samband med införande av nytt ekonomisystem samt kostnader för avgångsersättning till politiker.

Samhällsbyggnadsnämnden redovisade ett underskott på 3,8 mnkr vid årets slut. Underskottet förklaras i sin helhet av tidigarelagda insatser och inköp enligt kommunstyrelsens beslut. Bland annat har fyra stycken dammar rensats (1,5 mnkr), bron i Tryde rivits (0,5 mnkr) samt material och reparationer av fordon utförts (0,7 mnkr).

Byggnadsnämnden redovisade ett underskott på 1,8 mnkr vid årets slut där kommunfullmäktige vid behandling av denna årsredovisning, beslutade att 1,7 mnkr av kommunens överskott avsätts för att täcka byggnadsnämndens underskott enligt tidigare beslut 2022, vilket ger ett slutligt underskott på 0,1 mnkr. Redan i tertialrapport 1 prognostiserades ett underskott för 2022, dels beroende på minskade intäkter då bygglovsärenden minskat, dels beroende på högre konsultkostnader än budgeterad på grund av svårigheter att rekrytera personal. De åtgärder som vidtogs i samband med den första tertialrapporten har minskat underskottet från 3 mnkr till 1,8 mnkr.

Vård- och omsorgsnämnden redovisade ett underskott på 3,2 mnkr vid årets slut. 2,1 mnkr av detta underskott beror på att inköp som planerats 2023 har gjorts under 2022 bland annat avseende medicinskåp, lås och nycklar, it och telefoni, medicintekniska produkter och hjälpmedel, förbrukningsvaror och arbetskläder och enklare elfordon. Resterande underskott beror på höga kostnader för placeringar inom LSS samt av behov av inhyrning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. Under hösten har samtliga sjukskötersketjänster inom hälso- och sjukvårdsverksamheten kunnat tillsättas, varför behovet av inhyrning inte förväntas kvarstå 2023.

Familjenämnden redovisade ett överskott på 2,6 mnkr vid årets slut. Individ- och familjeomsorgsverksamheten stod för 1,4 mnkr av överskottet och barn- och utbildningsverksamheten för 1,2 mnkr. Försörjningsstödet har varit på en låg nivå under hela året trots att hänsyn tagits till prognostiserat högre kostnader för el, livsmedel och räntor. Gymnasiet hade färre elever än budgeterat, men också lägre kostnader för transporter och skolkort och elevhälsan hade vakanta tjänster som nu är besatta, vilket bidrog till överskottet.

Den samlade bedömningen är att budgetföljsamheten bland kommunens bolag och förbund bedöms vara god. När det gäller kommunens nämnder är även där budgetföljsamheten god. De prognostiserade underskott som identifierades vid första tertiärrapporten minskade då åtgärder sattes in. När det gäller underskott vid årets slut förklaras dessa till stor del av beslutet att tidigarelägga planerade insatser och inköp.

Driftredovisning, avvikelse (mnkr)	Tertiärrapport 1	Tertiärrapport 2	Årsbokslut
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	-0,3
Revisionen	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,1
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,2
Kommunstyrelsen	0,0	1,0	-2,1
Samhällsbyggnadsnämnden	-2,0	-0,5	-3,8
Byggnadsnämnden	-3,0	-1,7	-0,1
Kultur- och fritidsnämnden	0,4	0,5	0,8
Vård- och omsorgsnämnden	-0,8	0,0	-3,2
Familjenämnden	0,0	2,5	2,6
Summa verksamheterna	-5,4	1,8	-5,8
Finansieringen	18,9	23,2	47,1
Summa drift kommunen	13,5	25,0	41,3
Österlenhem AB	0,0	1,7	3,3
Tomelilla Industri AB	-2,0	-4,3	-4,4
Österlen VA AB	0,0	0,0	0,0
Österlens Kommunala Renhållnings AB	-0,1	0,3	0,1
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	0,0	0,0	0,0
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	0,0	1,3	0,2
Summa drift kommunkoncernen	11,4	24,0	40,5

Investeringar

Den totala investeringsnivån för kommunkoncernen uppgick till drygt 108 mnkr där kommunens investeringar uppgick till drygt 76 mnkr. I tabellerna nedan listas kommunens investeringar per nämnd samt fem större investeringsprojekt i kommunen och de fem projekt med störst budgetavvikelse. I kommunkoncernen är det kommunens helägda fastighetsbolag Österlenhem som haft de största investeringarna under året. De stora investeringarna under året där har varit underhållsinvesteringar i befintliga fastigheter där majoriteten av de budgeterade investeringarna utförts.

När det gäller kommunens investeringar budgeterades dessa till 116 mnkr för 2022, där 76 mnkr har genomförts, vilket ger en genomförandegrad på 65 procent. I tertialrapport 1 prognostiserades investeringarna att uppgå till 95,8 mnkr och i tertialrapport 2 prognostiserades de att uppgå till 93,4 mnkr det vill säga det prognostiserades med en relativt hög genomförandegrad. Anledningen till att genomförandegraden var lägre vid årets slut är knutet till världsproblem med komponenter som medfört leveransföreningen, varför samhällsbyggnadsverksamheten tvingats att senarelägga flera stora projekt.

Investeringsredovisning netto, per nämnd (mnkr)	Bokslut 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	-2,4	-4,9	2,5
Samhällsbyggnadsnämnden exkl. VA	-45,3	-78,1	32,8
Kultur- och fritidsnämnden	-0,1	-0,1	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-3,4	-2,7	-0,7
Familjenämnden	-2,3	-3,8	1,5
Summa skattefinansierat	-53,5	-89,6	36,1
Samhällsbyggnadsnämnden, VA	-22,9	-26,4	3,5
Summa investeringar	-76,4	-116,0	39,6

Större investeringsprojekt (mnkr)	Beskrivning av projekten (samtliga är pågående)	Bokslut 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
Renovering av Välabadet	Renovering av byggnad, ny liner i bassäng och nytt reningsverk	-7,0	-4,0	-3,0
Renovering Norrevång	Ombyggnad av storkök, solceller, ny ventilation samt digitalisering av styr	-9,0	-13,5	4,5
Smedstorpsbadet	Ny byggnad, ny liner i bassäng och nytt reningsverk	-0,6	0,0	-0,6
Torgyta samt gång- och cykelväg	Ombyggnation av torget i Tomelilla samt gång- och cykelväg	-5,0	-7,2	2,2
Belysning	Utbyte av belysningspunkter på icke kommunala och kommunala vägar	-3,4	-4,5	1,1

Investeringsprojekt med större budgetavvikelser (mnkr)	Förklaring till avvikelse	Bokslut 2022	Budget 2022	Budgetavvikelse
Lindesborgsskolan, projektering	Processen är påbörjad med förseningar då man avvaktat beslut om placering av skolan	-0,2	-8,0	7,8
Välabadet	Tillkommande behov av ombyggnation av servicehuset till campingen samt tillgänglighetsanpassning av toalett till anläggningen	-7,0	-4,0	-3,0
Renovering Norrevång	Projektet är påbörjat och kommer att färdigställas under 2023 på grund av försening i leveranstider på grund av rådande världssituation	-9,0	-13,5	4,5
Åtgärder av ny plankorsning vid Bo Ohlsson enligt detaljplan	Projektet är beviljat 2022 och utförs av extern entreprenör, men fortlöper enligt plan 2023	-0,6	-3,0	2,4
Torgyta samt gång- och cykelväg	Projektet är påbörjat med förbättringar av trafikåtgärder, dock även detta med förseningar på grund av leveransproblematiken	-5,0	-7,2	2,2

Skatteintäkter och statsbidrag

Skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings svarar för den huvudsakliga finansieringen av den skattefinansierade verksamheten.

Skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings uppgick till 909 mnkr per den siste december 2022 och har i genomsnitt ökat med fem procent de senaste fem åren. Intäkter från statsbidrag och utjämnings motsvarar 35 procent av totala skatteintäkter, statsbidrag och utjämnings år 2022.

Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	2018	2019	2020	2021	2022
Skatteintäkter	513,3	528,9	528,6	557,6	592,5
Generella statsbidrag och utjämnings	228,0	232,1	283,2	309,2	316,4
Summa skatteintäkter och statsbidrag	741,3	761,0	811,8	866,8	908,9
Förändring (procent)	3	3	7	7	5

Lån

Kommunen hade per den 31 december 2022 en låneskuld till Kommuninvest uppdelat på nio lån om totalt 300 mnkr. Två lån har omsatts under året och ytterligare två lån ska omsättas under 2023.

Hos Sparbanken Skåne har kommunen en checkräkningskredit på 50 mnkr. Checkräkningskrediten utnyttjas gemensamt med kommunens båda dotterbolag.

Lån (mnkr)	Låne- belopp	Ränta 221231	Ränte- binding
Kommuninvest	20,0	0,960 %	Maj 2025
Kommuninvest	30,0	0,610 %	Apr 2024
Kommuninvest	50,0	0,400 %	Nov 2023
Kommuninvest	20,0	2,267 %	Rörlig
Kommuninvest	30,0	2,580 %	Rörlig
Kommuninvest	50,0	1,344 %	Feb 2027
Kommuninvest	20,0	1,744 %	Mar 2027
Kommuninvest	30,0	1,690 %	Sep 2025
Kommuninvest	50,0	0,920 %	Jan 2023
Summa lån i kommunen	300,0		
Österlenhems låneskuld	370,0		
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbunds låneskuld	5,9		
Summa lån kommunkoncernen	675,9		

Soliditet

Soliditeten är ett sätt att mäta det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Måttet visar hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med ackumulerade över- och underskott.

Det årliga resultatet summeras i det egna kapitalet, som ställs i förhållande till tillgångarna för att man ska få fram soliditeten. Ju högre soliditet, desto mindre del av tillgångarna är lånefinansierade och desto starkare långsiktigt handlingsutrymme finns.

Koncernens soliditet inklusive pensionsförpliktelser uppgår vid årets slut till 27,0 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år beroende på högt resultat och låg ökning i upplåning. Det är troligt att soliditeten kommer att försvagas på grund av utvecklingen av det samhällsekonomiska läget med kostnadsökningar som medför lägre resultatnivåer och eventuellt ökad upplåning.

Soliditet (%)	2018	2019	2020	2021	2022
Koncernen, inklusive pensionsförpliktelser	17,2	18,1	20,2	23,2	27,0
Kommunen, inklusive pensionsförpliktelser	19,5	20,8	22,6	28,3	33,6
Koncernen, exklusive pensionsförpliktelser	36,1	35,9	35,7	37,5	40,4
Kommunen, exklusive pensionsförpliktelser	47,4	46,8	43,8	48,9	53,0

Pensionsskuld

I bokslut 2022 uppgick den totala nettopensionsskulden i Tomelilla kommun till 150 mnkr, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med 2021.

Total pensionsskuld	2018	2019	2020	2021	2022
Pensionsförpliktelser, avsättning inklusive särskild löneskatt	7,8	8,4	2,8	6,5	6,3
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	225,9	219,7	214,9	213,5	205,7
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	-45,3	-55,5	-61,1	-73,3	-61,6
Total pensionsskuld	188,4	172,6	156,6	146,7	150,4
<i>Förändring (procent)</i>	-8	-8	-9	-6	3

Balanskravsresultat

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årets resultat efter balanskravsjusteringar redovisas i förvaltningsberättelsen. Vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, men om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Kommunen har inga balanskravsunderskott att återställa från tidigare år.

Enligt lag får reservering till en resultatutjämningsreserv göras där syftet är att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Kommunen har riktlinjer som begränsar hur stort årligt belopp som reservationen får omfatta och hur stor den totala resultatutjämningsreserven får vara. Uttag ur reserven regleras också av lagen. Kommunens riktlinjer uppdaterades 2022, där reserven nu får uppgå till 10 procent av det egna kapitalet istället för som tidigare 5 procent.

Orealiserade vinster och förluster ska enligt gällande regler inte räknas med i balanskravsresultatet. Kommunens placeringar i värdepapper minskade i värde med 12,9 mnkr, vilka har justerats i balanskravsresultatet.

Årets resultat uppgick till 57,8 mnkr, vilket medför utrymme för reservering till resultatutjämningsreserven, en möjlighet som inte kommer att nyttjas.

Kommunens balanskravsresultat efter justering för reavinster- och förluster samt reservering av medel till resultatutjämningsreserven uppgick därmed till 70,7 mnkr för 2022.

Balanskravsresultat (mnkr)	2021	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	62,5	57,8
Reducering av orealiserade vinster i värdepapper	-14,8	0,0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	12,9
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	47,7	70,7
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0	0,0
Balanskravsresultat	47,7	70,7

Resultatutjämningsreserv (mnkr)	2021	2022
Ingående värde	30,0	30,0
Årets reservering till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Disponering av resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Utgående värde	30,0	30,0

Väsentliga personalförhållanden

Tillsvidareanställda

Tomelilla kommuns tillsvidareanställda ökade med 14 personer under 2022. Ökningen inom barn- och utbildningsverksamheten kan i huvudsak förklaras av att statsbidraget för skolan har gått till att utöka personalstyrkan med speciallärare och specialpedagoger samt liknande tjänster. Verksamheten fick också ett tillskott som har gått till utökad personalstyrka för tidiga insatser och svenska som andraspråk. Den största ökningen finns inom stöd- och omsorgsverksamheten, där antalet medarbetare ökat mest inom äldreomsorgen, vilket följer demografin, det är här som efterfrågan på tjänsterna är störst.

I kommunens delägda bolag Österlen VA har det gjorts en organisationsförändring under året där tre avdelningar blir fyra under 2023, i syfte att få en ändamålsenlig organisation. Flera nyckelpersoner har rekryterats under 2022 för att stå bättre rustade för att nå bolagets mål, vilket förklarar ökningen med åtta personer.

Antalet tillsvidareanställda 31 december	2021	2022	Förändring
Kommunledningskontoret	66	68	2
Samhällsbyggnadsverksamheten	98	93	-5
Stöd- och omsorgsverksamheten	290	301	11
Barn- och utbildningsverksamheten	276	282	6
Totalt tillsvidareanställda, kommunen	730	744	14
Österlenhem AB	15	14	-1
Tomelilla Industri AB	0	0	0
Österlen VA AB	53	61	8
Österlens Kommunala Renhållnings AB	0	0	0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	48	50	2
Ystad-Österlenregionens miljöförbund	15	17	2
Totalt tillsvidareanställda, koncernen	861	886	25

Åldersstruktur

Tomelilla kommun har en utmaning i att få yngre personer att söka tjänster inom hela förvaltningen. Arbetsgivaren behöver kontakta olika skolor för att visa vilka yrkesroller som kommer att behövas inom den närmsta framtiden. I samhället generellt krävs högskoleutbildning till de flesta tjänster och det behöver lyftas fram att yrken som inte är högskoleförberedande är värdefulla och behövda. Medarbetare behöver rekryteras direkt efter avslutad gymnasieutbildning till de yrken som inte kräver högskolekompetens. Inom vård och omsorg har rekryteringen av män i åldersgruppen 20–30 år varit framgångsrik. Inom barn- och utbildningsverksamheten är det en något högre genomsnittsålder, vilket skulle kunna bero på att yrkeskategorin arbetar längre.

Genomsnittsålder per verksamhet 31 december	Män 2021	Män 2022	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022
Kommunledningskontoret	50–60	50–60	40–50	40–50
Samhällsbyggnadsverksamheten	60–70	60–70	40–50	40–50
Stöd- och omsorgsverksamheten	20–30	20–30	50–60	50–60
Barn- och utbildningsverksamheten	50–60	50–60	50–60	50–60

Pensionsavgångar

Tomelilla kommun står inför en hel del pensionsavgångar under åren som följer. De stora utmaningen kommer att vara från 2024 och framåt inom stöd- och omsorgsverksamheten, barn- och utbildningsverksamheten samt samhällsbyggnadsverksamheten. Tomelilla kommun behöver lägga stor vikt vid att vara en attraktiv arbetsgivare och fortsätta arbetet med kvalitetsbaserad rekrytering och kompetensförsörjning.

Antalet pensionsavgångar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunledningskontoret	2	0	1	2	2	2	2
Samhällsbyggnadsverksamheten	2	0	4	3	2	1	4
Stöd- och omsorgsverksamheten	9	1	3	14	10	9	12
Barn- och utbildningsverksamheten	3	1	7	5	5	6	12
Totalt antalet pensionsavgångar, kommunen	16	2	15	24	19	18	30

Kompetensförsörjning

I kommunen finns en rekryteringsenhet som arbetar för att stödja verksamheterna med rekrytering av tillsvidare tjänster, visstidsanställningar samt timvikarier. Annonseringar sker med hjälp av kommunikationsavdelningen då alla tjänster även publiceras på sociala medier. Rekryteringsenheten genomför chefstester vid chefsrekryteringar för att säkerställa att det rekryteras rätt personer. Även ett digitalt system för referenstagning har börjat användas i syfte att säkerställa en kompetensbaserad rekrytering. Under året förbereddes en jobbmässa där medborgare från hela regionen samt näringslivet bjöds in. Syftet med

jobbmässan är att visa olika områden som man kan arbeta inom med möjlighet att lämna in jobbansökan direkt på plats.

Arbetsgivaren ska genom tillitsbaserad styrning och ledning ta vara på medarbetares kompetens och engagemang. Det är en väsentlig del för kompetensförsörjningsarbetet. Chefer har ansvar för att uppmärksamma medarbetares förmågor som kan leda till karriärutveckling. För att tillgodose arbetsgivarens behov av kompetensförsörjning och för att kunna erbjuda karriärmöjligheter ska utbildning och intern rörlighet uppmuntras och möjliggöras. Ledarskap och organisationsutveckling hänger samman.

En medarbetarenkät skickades ut under oktober månad till alla tillsvidareanställda samt visstidsanställd med minst sex månaders anställning. Svarsfrekvensen var högre än tidigare år och indexvärdena för Hållbart medarbetarengagemang (HME) har fortsatt röra sig i positiv riktning. Utifrån resultaten upprättades handlingsplaner inom varje enhet.

Förvaltningen arbetade under året med området "attraktiv arbetsgivare" genom att se till att förmåner utvecklades och genom sitt arbete för en bra arbetsmiljö. Medarbetarfestivalen var en upplevelse som blev väldigt uppskattad av flertalet medarbetare, här skapades nya kontakter och temat för festivalen var arbetsglädje. Detta tema kommer förvaltningen att arbeta vidare med under 2023. Förvaltningen erbjuder olika förmåner såsom flexibel arbetstid, att köpa cykel mot bruttolöneavdrag, friskvårdsbidrag, personalmiljöbil mot bruttolöneavdrag, semesterväxling, fler semesterdagar efter ålder, möjlighet att få stipendium för fritidsstudier, blodgivning på betald arbetstid, ledighet vid särskilda personliga angelägenheter, akuta läkarbesök på arbetstid och vaccination mot TBE under betald arbetstid. Som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare satsar arbetsgivaren på ledar- och chefsutveckling. Chefer och ledare ska ges en bra grund för sitt fortsatta ledarskap där egen kompetensutveckling bidrar till verksamheten. En övergripande kompetensförsörjningsplan är framtagen.

Att samla information om varför medarbetare väljer att avsluta sin anställning ger bra underlag och information för verksamhetsutveckling. Det är viktigt att chefer genomför en bra avslutningsprocess så att medarbetaren lämnar med en god bild av arbetsgivaren och kan vara en ambassadör för kommunen även efter avslutat uppdrag. Det kan vara avgörande för att hen kanske en dag väljer att komma tillbaka och för hur attraktiv kommunen som arbetsgivare uppfattas av andra.

Personalomsättning

Personalomsättningen 2022 uppgick till 13,0 procent, vilket var en ökning i jämförelse med 2021 då den uppgick till 11,2 procent. I tabellen nedan framgår antal avgångar fördelat på avgångsorsaker.

Personalomsättning fördelat på orsaker, antal avgångar	2021	2022
Egen begäran	72	91
Pensionsavgång	11	15
Personliga skäl/överenskommelse	6	3
Annan orsak	9	4
Totalt antal	98	113

Heltid som norm

Förvaltningen har sedan 2018 arbetat med att erbjuda heltids tjänster inom fackföreningen Kommunals avtalsområde i den mån medarbetaren önskar och utifrån verksamhetens behov. Nedan presenteras sysselsättningsgraden inom de olika verksamheterna. Siffrorna i tabellen nedan visar på en ökning av sysselsättningsgraden över hela förvaltningen.

Sysselsättningsgrad 31 december, totalt	2021	2022
Tillsvidareanställda (antal)	730	744
Sysselsättningsgrad (procent)	80,9	84,2

Sysselsättningsgrad 31 december, per verksamhet	Kvinnor 2021	Kvinnor 2022	Män 2021	Män 2022
Kommunledningskontoret				
Tillsvidareanställda (antal)	40	43	26	25
Sysselsättningsgrad (procent)	95,0	97,7	88,0	91,7
Samhällsbyggnadsverksamheten				
Tillsvidareanställda (antal)	60	58	38	35
Sysselsättningsgrad (procent)	66,7	65,5	78,9	82,9
Stöd- och omsorgsverksamheten				
Tillsvidareanställda (antal)	255	261	35	40
Sysselsättningsgrad (procent)	72,1	77,5	93,8	97,4
Barn- och utbildningsverksamheten				
Tillsvidareanställda (antal)	226	231	50	51
Sysselsättningsgrad (procent)	86,2	88,3	94,0	94,1

Hållbart medarbetarengagemang

En medarbetarenkät genomfördes under hösten och 82 procent av förvaltningens anställda svarade, vilket är en ökning av svarsfrekvensen sedan förra medarbetarenkäten 2020.

Resultatet presenteras i tabellen med jämförelsesiffror för kommunens resultat 2020 och riket. Alla områden inom Hållbart medarbetarengagemang (HME) förbättrades. Resultatet har analyserats både kommunövergripande och på enhetsnivå och handlingsplaner för en förbättrad arbetsmiljö upprättats där det behövts

Arbetet med att främja en bra arbetsmiljö genom att stödja chefer i deras uppdrag för att skapa trivsel och arbetsglädje på arbetsplatserna, fortsatte under året. Ett nytt samverkansavtal med tillhörande tillämpningsanvisningar mellan Tomelilla kommun och de fackliga organisationerna blev klart under 2022. Under hösten arrangerade kommunen en medarbetarfestival med temat arbetsglädje. I förberedelserna och i genomförandet deltog medarbetare från olika verksamheter i kommunen. Festivalen blev en succé och var väldigt uppskattad.

Förvaltningen fokuserade under året på de strategiska områdena kring lönekartläggning och lönerevision samt arbetsmiljöarbete och utbildningar inom SAM (Systematiska arbetsmiljöarbetet) och OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö). För att de strategiska områdena ska fungera måste de bygga på stabila grunder kring lagstiftning och avtal, tydliga processer och att de är väl kända i organisationen.

Ett nytt tillbudssystem genomlystes och samverkades. Medarbetarutmärkelser delades ut i kategorierna årets ledare, årets brobyggare, årets mest nytänkande och årets mesta kundfokus.

Hållbart medarbetarengagemang (HME)	Tomelilla 2020	Tomelilla 2022	Riket 2020	Riket 2022
Motivation	78	79	78	79
Ledarskap	76	78	79	79
Styrning	77	81	78	79

Sjukfrånvaro

Pandemin präglade hela första kvartalet 2022, utmaningarna var i stort sett desamma som under 2020 och 2021. En god effekt är bland annat att en andel medarbetare lärt sig att använda Teams och att arbeta på annan plats. Sjuktalet inom verksamheterna som har nära kontakt med brukare, elever och förskolebarn har av förklarliga skäl ett högre sjuktal.

Sjukfrånvaro, procent av ordinarie arbetstid	2021	2022
Kvinnor		
29 år eller yngre	7,2	9,4
30–49 år	7,2	7,9
50 år eller äldre	8,9	9,8
Totalt kvinnor	7,9	8,8
Män		
29 år eller yngre	5,4	4,2
30–49 år	4,7	5,2
50 år eller äldre	4,7	4,7
Totalt män	4,8	4,8
Samtliga anställda		
29 år eller yngre	6,6	7,7
30–49 år	6,6	7,4
50 år eller äldre	7,9	8,7
Totalt samtliga anställda	7,2	7,9
Andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro (mer än 60 dagar)		
Kvinnor	36,3	35,0
Män	21,9	5,9
Totalt andel långtidssjukskrivna av total sjukfrånvaro	34,2	31,0

Sjukfrånvaro per verksamhet, procent	Totalt 2021	Kvinnor 2021	Män 2021	Totalt 2022	Kvinnor 2022	Män 2022
Kommunledningskontoret	2,3	2,5	1,9	4,0	5,0	2,4
Samhällsbyggnadsverksamheten	5,2	4,9	5,7	5,7	6,8	4,0
Stöd- och omsorgsverksamheten	7,6	8,1	5,4	8,1	8,8	5,7
Barn- och utbildningsverksamheten	7,5	8,5	3,5	8,5	9,5	4,3
Totalt	7,2	7,9	4,8	7,9	8,8	4,8

Ledarskap

Tomelilla kommuns chefer skapar värde, inte bara genom deras eget arbete, utan också genom att synliggöra och fira kollegors och medarbetares framgångar och genom att ge stöd och uppmuntran vid bakslag. Varje chef tar ansvar för att ge utrymme för initiativ, kreativitet och utveckling. Chefer tar ansvar för den egna verksamheten och dess bidrag till helheten. Genom sin förmåga till självreflektion och genom att be om och ta emot stöd och hjälp, leder varje chef sig själv mot ständiga förbättringar. Tomelilla kommun har en positiv riktning i mätningen av ledarskapet.

Att arbeta för en ständigt utvecklad servicenivå till kommuninvånarna är en självklarhet för Tomelilla kommuns chefer. Med en hög grad av tillit, leder cheferna sina medarbetare mot målluppfyllelse. Chefer säkerställer att det finns tydliga, relevanta och utvärderingsbara mål för det egna verksamhetsområdet och involverar sina medarbetare i arbetet. Under 2022 har arbetsgivaren och fackliga parter kommit överens om att chefer som har mer än 20 anställda ska genomföra kombinerade medarbetar- och prestationssamtal. Dessa har fallit väl ut, tillfrågade medarbetare och chefer har uttryckt att kvaliteten har utvecklats.

Information och reflektion inom arbetsmiljöfrågor finns med i chefers olika plattformar för att skapa en god arbetsmiljö ute i verksamheterna. Arbetsmiljöutbildning inom OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö) genomfördes för chefer och huvudskyddsombud gemensamt.

Lönestruktur och politik

Lönekartläggning genomfördes och samverkades med fackliga organisationer i september. Förvaltningsövergripande lönekriterier genomarbetades.

Kommunen tillämpar individuell lönesättning, vilket innebär att det är kriterierna kompetens och prestation som styr löneutvecklingen. Parametrar som styr vilken lön en medarbetare har/eller får vid nyrekrytering är ansvar i tjänsten, utbildningskrav för uppdraget, tidigare erfarenhet och kompetens, marknadslöneläge samt även rekryteringsläge. Lönekriterierna i Tomelilla kommun ligger till grund för lönebildningen.

I tabellen nedan visas kommunens lönestatistik avseende lägsta och högsta lön samt medellön fördelat på kvinnor och män.

Lönestatistik (kr)	Lägsta lön	Medellön	Högsta lön
Kvinnor	22 200	33 876	74 100
Män	21 000	36 362	84 500
Totalt	21 000	34 392	84 500

Förväntad utveckling

På grund av valet kom Sveriges Kommuner och Regioner med en mer omfattande samhällsekonomisk analys och ekonomisk prognos i december 2022 istället för oktober som brukligt. Utifrån att samtliga prognoser, så även den som kom i februari 2023 pekar mot en svagare konjunktur och fortsatt hög inflation samt högre allmän prisuppgång för 2023 har Tomelilla kommun antagit utmaningen att anpassa verksamheten. Prognoserna för 2024–2026 talar om en långsam återgång till en mer normal tillväxttakt, samt ett läge där inflationen förväntas nå Riksbankens mål om 2 procent, vilket kommer medföra minskade pensionskostnader från dagens höga läge. Räntorna förväntas stabiliseras snarare än sjunka tillbaka, varför det kommer vara fortsatt angeläget att hantera ränterisken i samband med kapitalbehov för investeringar. De antaganden som görs för 2025–2026 bygger på en lyckad inflationsbekämpning, varför osäkerheten inför framtiden kommer kvarstå tills det går att konstatera att kurvan för den underliggande inflationen går åt rätt håll.

Det som det inte råder någon som helt osäkerhet om är att kompetensbristen kommer att bestå och att den demografiska utmaningen dessutom kommer innebära ett fortsatt ökat behov av främst vård och omsorg. Denna svårlösta ekvation är en utmaning för hela välfärdssektorn där Tomelilla kommun behöver fortsätta med sitt arbete att digitalisera, förändra arbetssätt, förändra välfärdstjänsternas utformning och genomföra insatser som innebär att behoven kan mötas med mindre beroende av personal. Parallellt behövs fortsatta insatser för att stärka arbetsgivarvarumärket i syfte att både behålla befintliga medarbetare, samt attrahera nya vid behov.

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2021	2022	2021	2022
Verksamhetens intäkter	1	179,1	192,5	261,3	285,4
Verksamhetens kostnader	2	-954,6	-993,9	-1 015,6	-1 063,4
Av- och nedskrivningar	3	-40,1	-36,9	-55,6	-53,9
Verksamhetens nettokostnader		-815,6	-838,3	-809,9	-831,9
Skatteintäkter	4	557,6	592,5	557,6	592,5
Generella statsbidrag, utjämning	5	309,2	316,4	309,2	316,4
Verksamhetens resultat		51,2	70,6	56,9	77,0
Finansiella intäkter	6	13,7	3,9	12,8	5,8
Finansiella kostnader	7	-2,4	-16,7	-7,3	-22,0
Resultat efter finansnetto		62,5	57,8	62,4	60,8
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		62,5	57,8	62,4	60,8

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2021	2022	2021	2022
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark och byggnader	8	716,7	764,4	1 103,0	1 158,6
Maskiner och inventarier	9	35,8	30,5	48,3	47,0
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier, andelar, andra långfr. fordringar	10	28,4	27,7	18,4	17,6
Summa anläggningstillgångar		780,9	822,6	1 169,7	1 223,2
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	11	2,2	6,1	3,5	7,5
Kortfristiga fordringar	12	91,8	108,2	95,7	112,2
Kortfristiga placeringar	13	73,3	61,6	73,3	61,6
Kassa och bank	14	86,8	66,4	145,1	124,3
Summa omsättningstillgångar		254,1	242,3	317,6	305,6
Summa tillgångar		1 035,0	1 064,9	1 487,3	1 528,8
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	15				
Årets resultat		62,5	57,8	62,4	60,8
Resultatutjämningsreserv		30,0	30,0	30,0	30,0
Övrigt eget kapital		413,7	476,2	466,5	527,8
Summa eget kapital		506,2	564,0	558,9	618,6
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	16	6,5	6,3	9,6	9,7
Andra avsättningar	17	0,0	1,0	0,0	1,0
Summa avsättningar		6,5	7,3	9,6	10,7
Skulder					
Långfristiga skulder	18	347,0	354,7	720,7	728,0
Kortfristiga skulder	19	175,3	138,9	198,1	171,5
Summa skulder		522,3	493,6	918,8	899,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 035,0	1 064,9	1 487,3	1 528,8
Panter och ansvarsförbindelser					
Ställda panter		Inga	Inga	Inga	Inga
Pensionsförplikt. ej upptagna i BR	20	213,5	205,7	213,5	205,7
Ej uppsägningsbara leasingavtal (op.)	21	2,6	2,3	3,5	2,4
Övriga ansvarsförbindelser	22	281,0	373,0	281,0	373,0

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (mnkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		2021	2022	2021	2022
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		62,5	57,8	62,4	60,8
Justering för av- och nedskrivningar	3	40,1	36,9	55,6	53,9
Justering för vinst/förlust fsg av anl. tillgångar	23	-2,4	-0,2	-2,4	-0,3
Justering för avsättningar	16, 17	3,6	0,8	3,6	1,1
Justering för förändring av eget kapital	15	0,0	0,0	0,9	0,0
Justering för övriga ej likv. påverkande poster	24	-11,1	0,4	15,0	2,3
Medel från vht före förändr. av rörelsekapital		92,7	95,7	135,1	117,8
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	12	44,1	-16,4	19,9	-16,5
Ökning/minskning av förråd, exploatering	11	0,9	-3,9	1,2	-4,0
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	13	-12,2	11,7	-12,2	11,7
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	19	-49,9	-36,5	-24,9	-26,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		75,6	50,6	119,1	82,4
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggningstillgångar	8, 9	-96,7	-79,6	-165,8	-111,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	8, 9	9,5	0,2	9,5	0,2
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	10	-0,4	0,7	9,3	0,8
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-87,6	-78,7	-147,0	-110,5
Finansieringsverksamheten					
Ökning av långfristiga skulder kreditinstitut	18	0,0	0,0	41,2	0,0
Minskning av långfristiga skulder kreditinstitut	18	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetald utdelning	15	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av anläggningsavgifter	18	3,5	1,5	3,5	1,5
Ökning/minskning resultatfond VA	18	-2,0	4,2	-2,0	4,2
Ökning/minskning av övriga långfristiga skulder	18	3,6	2,0	3,6	1,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		5,1	7,7	46,3	7,3
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början	14	93,7	86,8	126,7	145,1
Likvida medel vid årets slut	14	86,8	66,4	145,1	124,3
Årets kassaflöde		-6,9	-20,4	18,4	-20,8

Driftredovisning

Driftredovisning, per nämnd (mkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Budget 2022	Budget- avvikelse
Nämnderna				
Kommunfullmäktige	-0,9	-1,3	-1,0	-0,3
Revisionen	-1,0	-1,3	-1,3	0,0
Valnämnden	0,0	-0,2	-0,3	0,1
Överförmyndarnämnden	-2,4	-2,4	-2,6	0,2
Kommunstyrelsen	-69,6	-76,2	-74,1	-2,1
Samhällsbyggnadsnämnden	-49,7	-56,0	-52,2	-3,8
Byggnadsnämnden	-5,1	-4,7	-4,6	-0,1
Kultur- och fritidsnämnden	-21,6	-23,3	-24,1	0,8
Vård- och omsorgsnämnden	-245,4	-256,9	-253,7	-3,2
Familjenämnden	-407,4	-426,0	-428,6	2,6
Summa nämnderna	-803,1	-848,3	-842,5	-5,8
<i>Interna kapitalkostnader</i>	-12,5	10,0	-11,3	21,3
Verksamhetens nettokostnader	-815,6	-838,3	-853,8	15,5
Finansieringen	865,6	906,1	859,0	47,1
<i>Interna kapitalkostnader</i>	12,5	-10,0	11,3	-21,3
Summa driftredovisning	62,5	57,8	16,5	41,3

Kommunens kapitalkostnader redovisas från och med 2022 under finansiella intäkter och kostnader i syfte att ge en bättre överskådlighet. Tidigare har dessa kapitalkostnader redovisats bland verksamhetsintäkterna och motbokningen bland finansiella kostnader, därav skillnaderna mellan åren i tabellen.

Enligt lagen om kommunal redovisning ska årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt där sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt. Verksamhetens nettokostnader i tabellen ovan ska därför visas, med eller utan justering, så att summan kan härledas till resultaträkningens post Verksamheternas nettokostnader.

Upplysningar om kommunens drift- och investeringsredovisnings uppbyggnad illustreras under notupplysningar i ett schema i avsnittet Schema drift- och investerings samband med årsredovisningens övriga delar. De mest väsentliga ekonomistyrnings- och internredovisningsprinciperna återfinns även dessa under notupplysningar i avsnitten Redovisningsprinciper och Internredovisningsprinciper.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning, kommunen (mnkr)	Inkomster 2022	Utgifter 2022	Netto 2022	Budget 2022	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	0,0	-2,4	-2,4	-4,9	2,5
Samhällsbyggnadsnämnden exkl. VA	3,2	-48,5	-45,3	-78,1	32,8
Kultur- och fritidsnämnden	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	0,0	-3,4	-3,4	-2,7	-0,7
Familjenämnden	0,0	-2,3	-2,3	-3,8	1,5
Summa skattefinansierat	3,2	-56,7	-53,5	-89,6	36,1
Samhällsbyggnadsnämnden, VA	0,0	-22,9	-22,9	-26,4	3,5
Summa investeringar	3,2	-79,6	-76,4	-116,0	39,6

Enligt lagen om kommunal redovisning ska årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt där sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas översiktligt. Investeringarna i tabellen ovan ska därför visas, med eller utan justering, så att summan kan härledas till kassaflödesanalysens post Investering i materiella anläggningstillgångar.

Upplysningar om kommunens drift- och investeringsredovisnings uppbyggnad illustreras under notupplysningar i ett schema i avsnittet Schema drift- och investeringssamband med årsredovisningens övriga delar. De mest väsentliga ekonomistyrnings- och internredovisningsprinciperna återfinns även dessa under notupplysningar i avsnitten Redovisningsprinciper och Internredovisningsprinciper.

Notupplysningar

Noter till balans- och resultaträkning samt kassaflödesanalys

Not 1

Verksamhetens intäkter (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Försäljningsintäkter	9,2	11,3	15,7	29,0
Taxor och avgifter	64,6	60,1	86,0	83,9
Hyror och arrenden	13,8	15,3	60,9	65,0
Bidrag från staten	72,4	75,0	73,2	75,4
EU-bidrag	0,2	1,6	0,2	1,6
Övriga bidrag	0,3	8,9	0,3	8,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	16,1	16,3	16,1	16,3
Försäljning av exploateringsfastigheter	2,5	4,0	4,4	4,0
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	2,6	0,0
Övriga verksamhetsintäkter	0,0	0,0	1,7	1,1
Jämförelsestörande poster driftsprojekt Rakel Skåne	0,0	0,0	0,2	0,2
Summa verksamhetens intäkter	179,1	192,5	261,3	285,4
Verksamhetens intäkter inklusive interna poster	456,6	621,9	664,4	812,6
Avgår interna poster	-277,5	-429,4	-277,5	-429,4
Avgår eliminering inom koncernen	-	-	-125,6	-97,8
Summa verksamhetens intäkter	179,1	192,5	261,3	285,4

Not 2

Verksamhetens kostnader (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Löner och sociala avgifter	-453,2	-442,7	-491,2	-483,8
Pensionskostnader	-12,8	-33,1	-15,6	-35,7
Inköp av anläggnings- och underhållsmaterial	-1,6	-2,3	-57,3	-27,2
Bränsle, energi och vatten	-14,1	-14,9	-14,1	-14,9
Köp av huvudverksamhet	-304,2	-300,4	-194,4	-219,0
Lokal- och markhyror	-20,2	-21,9	-6,7	-14,6
Övriga tjänster	-48,5	-66,9	-107,4	-118,5
Lämnade bidrag	-39,0	-35,0	-39,0	-35,0
Realisationsförluster och utrangeringar	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Övriga kostnader	-60,8	-76,5	-89,5	-114,3
Summa verksamhetens kostnader	-954,6	-993,9	-1 015,6	-1 063,4

Verksamhetens kostnader inklusive interna poster	-1 232,1	-1 423,3	-1 418,7	-1 590,6
Avgår interna poster	277,5	429,4	277,5	429,4
Avgår eliminering inom koncernen	-	-	125,6	97,8
Summa verksamhetens kostnader	-954,6	-993,9	-1 015,6	-1 063,4

Kommunens kostnader för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning hänförliga till räkenskapsår 2022. Den totala kostnaden för räkenskapsrevision uppgick till 165 tkr (180 tkr för år 2021) varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgick till 140 tkr (150 tkr för år 2021) och för förtroendevalda 25 tkr (30 tkr för år 2021).

Förklaringen till förändringen mellan åren för posterna Löner och sociala avgifter samt Pensionskostnader är att personalomkostnadspålägget 2021 (den ej lagstadgade delen) redovisades som en extern post och ökade upp posten Löner och sociala avgifter, medan den minskade posten Pensionskostnader. 2022 redovisas detta som en intern post för att få en tydligare och mer rättvisande redovisning.

Not 3

Av- och nedskrivningar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Avskrivning byggnader och tekniska anläggningar	-30,3	-28,8	-42,8	-42,8
Avskrivning maskiner och inventarier	-7,5	-7,0	-10,1	-10,0
Nedskrivning	-2,3	-1,1	-2,7	-1,1
Summa av- och nedskrivningar	-40,1	-36,9	-55,6	-53,9

Not 4

Skatteintäkter (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Kommunalskatt	539,7	572,1	539,7	572,1
Slutavräkning föregående år	2,3	4,4	2,3	4,4
Preliminär prognos, slutavräkning innevarande år	15,6	16,0	15,6	16,0
Summa skatteintäkter	557,6	592,5	557,6	592,5

Not 5

Generella statsbidrag, utjämningsar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Inkomstutjämningsbidrag	208,3	216,9	208,3	216,9
Kommunal fastighetsavgift	36,9	37,2	36,9	37,2
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	40,7	37,8	40,7	37,8
Kostnadsutjämningsbidrag	18,6	19,0	18,6	19,0
Kostnadsutjämningsutgift	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgift till LSS-utjämningsar	-3,1	5,2	-3,1	5,2
Generella bidrag från staten, flyktingrelaterade	7,8	0,3	7,8	0,3
Summa generella statsbidrag, utjämningsar	309,2	316,4	309,2	316,4

Not 6

Finansiella intäkter (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ränteintäkter	0,4	1,5	0,4	4,4
Aktieutdelning	0,0	0,2	0,0	0,2
Realiserade vinster	1,5	1,2	0,0	1,2
Orealiserade vinster	9,6	0,0	11,1	0,0
Övriga finansiella intäkter	2,2	1,0	1,3	0,0
Summa finansiella intäkter	13,7	3,9	12,8	5,8

Not 7

Finansiella kostnader (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Räntekostnader	-1,9	-2,8	-6,7	-7,1
Orealiserade förluster	0,0	-12,9	0,0	-12,9
Övriga finansiella kostnader	-0,5	-1,0	-0,6	-2,0
Summa finansiella kostnader	-2,4	-16,7	-7,3	-22,0

Not 8

Mark, byggnader, tekniska anläggningar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	1 091,7	1 185,6	1 598,0	1 730,4
Årets anskaffningar	93,9	77,6	161,1	105,2
Årets försäljningar/utrangeringar	0,0	-10,5	-1,5	-12,9
Omklassificeringar	0,0	4,6	-27,2	-1,1
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 185,6	1 257,3	1 730,4	1 821,6
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-436,6	-468,9	-583,8	-627,4
Årets avskrivningar	-30,3	-28,8	-42,8	-41,6
Årets försäljningar	0,0	10,5	1,2	11,7
Årets nedskrivningar	-2,0	-1,1	-2,0	-1,1
Omklassificeringar	0,0	-4,6		-4,6
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-468,9	-492,9	-627,4	-663,0
Utgående bokfört värde	716,7	764,4	1 103,0	1 158,6
varav markreserv	17,3	17,3	-	-
varav verksamhetsfastigheter	252,9	235,4	-	-
varav fastigheter för affärsverksamhet	243,8	273,4	-	-
varav publika fastigheter	93,3	92,6	-	-
varav fastigheter för annan verksamhet	4,1	3,9	-	-
varav pågående arbete	105,3	141,8	-	-
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	18,0	16,0	15,1	22,7

Not 9

Maskiner och inventarier (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	93,3	100,2	120,2	129,5
Årets anskaffningar	6,9	1,9	8,8	6,3
Årets försäljningar/utrangeringar	0,0	-1,5	-0,6	-1,9
Omklassificeringar	0,0	-4,4	1,1	-1,6
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	100,2	96,2	129,5	132,3
Ingående ackumulerade av- och nedskrivningar	-56,4	-64,4	-71,5	-81,2
Årets avskrivningar	-7,7	-7,0	-10,1	-10,0
Årets nedskrivningar	-0,3	0,0	-0,3	0,0
Årets försäljningar	0,0	1,3	0,7	1,5
Omklassificeringar	0,0	4,4	0,0	4,4
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar	-64,4	-65,7	-81,2	-85,3
Utgående bokfört värde	35,8	30,5	48,3	47,0
varav maskiner	1,5	2,3	-	-
varav inventarier	18,7	22,9	-	-
varav speciella anläggningar	9,4	0,4	-	-
varav bilar	4,2	3,6	-	-
varav konst	0,8	0,8	-	-
varav övriga maskiner och inventarier	1,2	0,5	-	-
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	6,0	5,8	5,0	3,4

Not 10

Aktier, andelar, långfristiga fordringar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Aktier i koncernföretag				
Österlenhem AB, 2 000 stycken á 1 000 kr	2,0	2,0	-	-
Tomelilla Industri AB, 5 250 stycken á 1 000 kr	5,2	5,2	-	-
ÖKRAB, 4 500 stycken á 100 kr	0,5	0,5	-	-
Österlen VA AB, 25 000 stycken á 100 kr	2,5	2,5	-	-
Summa aktier i koncernföretag	10,2	10,2	-	-
Övriga aktier och andelar				
Kommuninvest	10,1	11,4	10,1	11,4
Kommunassurans Syd Försäkrings AB	0,6	0,6	0,6	0,6
Sysav	4,0	4,0	4,0	4,0
Biogas Ystad Österlen ekonomisk förening	1,0	0,0	1,0	0,0
Summa övriga aktier och andelar	15,7	16,0	15,7	16,0
Långfristiga fordringar				
Kommuninvest förlagslån	0,9	0,0	0,9	0,0
Övriga långfristiga fordringar	1,6	1,5	1,8	1,6
Summa långfristiga fordringar	2,5	1,5	2,7	1,6
Summa aktier, andelar, långfristiga fordringar	28,4	27,7	18,4	17,6

Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital. Särskild insats betalades in under 2015 med 8,2 mnkr. Tomelilla kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening uppgick 2022-12-31 till 14,3 mnkr.

I årsredovisning 2021 gjordes koncernelimineringar felaktigt med 10,2 mnkr. Detta fel har korrigerats i jämförelsesiffrorna för 2021 och de väsentliga poster som påverkats är balansposterna Aktier och andelar samt Långfristiga skulder. Även soliditeten har omräknats och justerats, vilket hade en påverkan på 0,2 procent.

Not 11

Förråd med mera (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ingående värde exploateringsfastigheter	3,0	2,2	3,0	2,2
Anskaffningar	6,2	7,9	6,2	7,9
Försäljningar	-7,0	-4,0	-7,0	-4,0
Utgående värde exploateringsfastigheter	2,2	6,1	2,2	6,1
Lager	0,0	0,0	1,3	1,4
Summa förråd med mera	2,2	6,1	3,5	7,5

Exploateringsredovisning, årets förändring (mnkr)	Ingående balans 2022	Anskaffningar 2022	Försäljningar 2022	Utgående balans 2022
Myran 12	0,3	0,0	-0,3	0,0
Brösarp 11:23-11:26	0,3	0,0	0,0	0,3
Karlsborg Etapp 2	0,6	0,4	-0,7	0,3
Karlsborg Etapp 3a	-0,2	1,6	-1,6	-0,2
Tomelilla 10	1,2	0,0	0,0	1,2
Motorn 13	0,0	0,5	0,0	0,5
Norra Kverrestad 1:27	0,0	0,2	-0,2	0,0
Rubinen 5	0,0	0,7	-0,7	0,0
Ramsåsa	0,0	0,1	-0,1	0,0
Garvaren 17	0,0	0,4	-0,4	0,0
Tomelilla 237:59	0,0	3,3	0,0	3,3
Västra industriområdet	0,0	0,5	0,0	0,5
Ullstorp Tegelbruksområdet	0,0	0,1	0,0	0,1
Tomelilla 10 S	0,0	0,1	0,0	0,1
Summa exploateringsredovisning	2,2	7,9	-4,0	6,1

Not 12

Kortfristiga fordringar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Kundfordringar	12,3	12,8	7,3	11,3
Mervärdesskatt	11,0	10,1	12,0	11,5
Upplupna skatteintäkter	49,3	36,4	49,3	36,4
Övriga kortfristiga fordringar	1,7	40,3	3,7	44,4
Interimsfordringar	17,5	8,6	23,4	8,6
Summa kortfristiga fordringar	91,8	108,2	95,7	112,2
<i>Specifikation av förändring</i>				
Ökning (-)/minskning (+) under året	44,1	-16,4	19,9	-16,5

Not 13

Kortfristiga placeringar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Pensionskapital	73,1	61,6	73,1	61,6
Bankmedel	0,2	0,0	0,2	0,0
Summa kortfristiga placeringar	73,3	61,6	73,3	61,6
<i>Specifikation av förändring</i>				
Ökning (-)/minskning (+) under året	-12,2	11,7	-12,2	11,7

Not 14

Kassa och bank (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Bankkonto	65,2	57,1	123,5	115,0
Bankkonto, VA-enheten	21,6	9,3	21,6	9,3
Summa kassa och bank	86,8	66,4	145,1	124,3

Not 15

Eget kapital (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Årets resultat	62,5	57,8	62,4	60,8
Resultatutjämningsreserv	30,0	30,0	30,0	30,0
Övrigt eget kapital	413,7	476,2	466,5	527,8
Utgående eget kapital	506,2	564,0	558,9	618,6

Not 16

Avsättningar för pensioner (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ingående avsättningar	2,8	6,5	5,5	9,6
Pensionsutbetalningar	0,0	-0,2	-0,1	-0,4
Nyintjänad pension	2,7	-0,1	3,2	0,1
Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,0	0,1	0,0	0,2
Ändrad samordning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ändringar av diskonteringsräntan	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga poster	0,3	0,0	0,3	0,2
Förändring av löneskatt	0,7	0,0	0,7	0,0
Summa avsättningar för pensioner	6,5	6,3	9,6	9,7
<i>Specifikation av förändring</i>				
Ökning (+)/minskning (-) under året	3,6	-0,2	3,6	0,1

Not 17

Andra avsättningar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ingående avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Nya avsättningar	0,0	1,0	0,0	1,0
lansspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andra avsättningar	0,0	1,0	0,0	1,0
<i>Specifikation av förändring</i>				
Ökning (+)/minskning (-) under året	0,0	1,0	0,0	1,0

Ny avsättning under året avser effektuerat avgångsvederlag av förtroendevald som utbetalas under två år med start 2023.

Not 18

Långfristiga skulder (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Anslutningsavgifter, vatten och avlopp	24,5	26,0	27,0	26,0
Investeringsbidrag	26,2	28,2	26,1	28,2
Långfristiga lån	300,0	300,0	671,0	672,5
Resultatfond, vatten och avlopp	-3,7	0,5	-3,7	0,5
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,3	0,8
Summa långfristiga skulder	347,0	354,7	720,7	728,0
<i>Anslutningsavgifter, återstående antal år, vägt snitt</i>	42,6	44,0	42,6	44,0
<i>Investeringsbidrag, återstående antal år, vägt snitt</i>	24,7	24,2	24,7	24,2

I årsredovisning 2021 gjordes koncernelimineringar felaktigt med 10,2 mnkr. Detta fel har korrigerats i jämförelsesiffrorna för 2021 och de väsentliga poster som påverkats är balansposterna Aktier och andelar samt Långfristiga skulder. Även soliditeten har omräknats och justerats, vilket hade en påverkan på 0,2 procent.

Not 19

Kortfristiga skulder (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Leverantörsskulder	78,0	47,3	83,1	53,7
Förutbetalda skatteintäkter	7,5	0,0	7,5	0,1
Mervärdesskatt	1,5	0,0	3,5	2,5
Personalens källskatt	6,7	6,8	7,5	8,5
Upplupna löner och semesterlön	22,8	20,6	24,6	20,6
Upplupna sociala avgifter	8,4	8,5	8,4	8,5
Upplupna sociala avgifter på uppl. lön och semesterlön	7,8	7,2	7,8	8,6
Upplupna pensionskostnader, individuell del	15,2	15,7	15,2	15,7
Beräknad löneskatt på pensionskostnader	2,2	3,3	2,2	3,3
Upplupna räntekostnader	0,7	0,6	0,7	0,6
Förutbetalda hyresintäkter	1,5	0,9	1,6	0,9
Projektmedel	8,0	12,4	8,0	12,4
Statsbidrag	6,1	3,7	6,1	3,7
Övriga förutbetalda intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga interimsskulder	8,7	11,5	17,9	15,6
Övriga kortfristiga skulder	0,2	0,4	4,0	16,8
Summa kortfristiga skulder	175,3	138,9	198,1	171,5
<i>Specifikation av förändring</i>				
Ökning (+)/minskning (-) under året	-49,9	-36,5	-24,9	-26,6

Not 20

Pensionsförbindelser ej upptagna i balansräkningen (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Ansvarsförbindelse beräknad av KPA	171,8	165,5	171,8	165,5
Löneskatt	41,7	40,2	41,7	40,2
Summa pensionsförbindelser	213,5	205,7	213,5	205,7
Förpliktelse minskad genom försäkring	63,5	64,2	63,5	64,2
Överskottsmedel i försäkring	0,3	0,0	0,3	0,0
Aktualiseringsgrad	98 %	98 %	98 %	98 %

Genom försäkring har kommunen tryggt förmånsbestämda ålderspensioner och efterlevandepensioner intjänade från år 1998 och framåt.

Tomelilla kommun har inga anställda med särskilt visstidsförordnande och därför inga förpliktelser om så kallad visstidspension avseende anställd personal. Däremot omfattas kommunstyrelsens ordförande och minoritetsföreträdaren av pensionsreglementet för förtroendemän (PBL-KL) i vilket rätt till visstidspension ingår. Visstidspension utbetalas fram till tidpunkten för ålderspension. För att erhålla full visstidspension krävs tolv års pensionsgrundande tid.

Tomelilla kommun har en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2022-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Tomelilla kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2022-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 540 357 097 316 kronor och totala tillgångar till 537 006 752 858 kronor. Tomelilla kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 766 649 039 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 760 406 307 kronor.

Not 21

Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Framtida minimileasingavgifter som förfaller:				
inom 1 år	1,7	1,4	1,8	1,4
senare än 1 år men inom 5 år	0,9	0,9	1,7	1,0
senare än 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa operationella leasingavtal	2,6	2,3	3,5	2,4

Not 22

Övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Borgensåtagande				
Österlenhem AB	277,9	370,0	277,9	370,0
Tomelilla Industri AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund	1,3	1,3	1,3	1,3
Sydskaånes avfallsaktiebolag (Sysav)	1,3	1,3	1,3	1,3
Föreningar	0,5	0,4	0,5	0,4
Summa övriga ansvarsförbindelser	281,0	373,0	281,0	373,0

Not 23

Justering för vinst/förlust, försäljning av anläggningstillgångar (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Reavinst/realförlust, avyttring av fastigheter, mark etc.	-2,4	0,0	-2,4	0,0
Reavinst/förlust, avyttring av maskiner och inventarier	0,0	-0,2	0,0	-0,3
Summa justering för vinst/förlust	-2,4	-0,2	-2,4	-0,3

Not 24

Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022	Koncernen 2021	Koncernen 2022
Orealiserade vinster	-11,1	-1,3	-11,1	-1,3
Ej likviditetspåverkande förändring anläggningstillgång	0,0	0,0	26,1	2,9
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	1,7	0,0	0,7
Summa justering	-11,1	0,4	15,0	2,3

Koncerninterna förehavanden

Koncerninterna förehavanden (mnkr)	Ägd andel	Försäljning, köpare	Försäljning, säljare	Lån, givare	Lån, mottagare	Borgen, givare	Borgen, mottagare
Kommunen		86,8	9,2	-	-	371,3	-
Österlenhem AB	100 %	4,9	15,9	-	-	-	370,0
Tomelilla Industri AB	100 %	0,4	2,2	-	-	-	-
Österlen VA AB	100 %	2,3	56,5	-	-	-	-
ÖKRAB	50 %	1,8	1,3	-	-	-	-
Miljöförbundet	23,20 %	0,9	1,7	-	-	-	-
SÖRF	16,50 %	0,7	11,0	-	-	-	1,3
Summa förehavanden		97,8	97,8	-	-	371,3	371,3

Skadeståndsanspråk

Skadeståndsanspråk gentemot kommunen där bedömningen är att det ej finns skäl att göra avsättning (mnkr)	Kommunen 2021	Kommunen 2022
Skadeståndsanspråk	-	-
Summa skadeståndsanspråk	-	-

Resultat- och balansräkning för VA-verksamheten

Resultaträkning (mnkr)	Not	2021	2022
Verksamhetens intäkter	1	37,0	41,6
Verksamhetens kostnader	2	-30,1	-29,3
Av- och nedskrivningar	3	-5,3	-4,6
Verksamhetens nettokostnader		1,6	7,7
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader	4	-3,6	-3,5
Resultat efter finansnetto		-2,0	4,2
Återföring/avsättning till resultatfond		2,0	-4,2
Årets resultat	5	0,0	0,0

Balansräkning (mnkr)	Not	2021	2022
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	6	248,1	267,7
Maskiner och inventarier	7	2,0	1,7
Summa anläggningstillgångar		250,1	269,4
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		4,3	8,8
Kassa och bank		34,0	9,3
Summa omsättningstillgångar		38,3	18,1
Summa tillgångar		288,4	287,5
Skulder			
Långfristiga skulder			
Anläggningsavgifter		24,5	26,0
Övriga långfristiga skulder		269,0	249,8
Summa långfristiga skulder	8	293,5	275,8
Kortfristiga skulder			
Resultatfond (justerat för periodens resultat)		-3,7	0,5
Övriga kortfristiga skulder		-1,4	11,2
Summa kortfristiga skulder	9	-5,1	11,7
Summa skulder		288,4	287,5

Kassaflödesanalys för VA-verksamheten

Kassaflödesanalys (mnkr)	Not	2021	2022
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-2,0	4,2
Justering för av- och nedskrivningar	3	5,3	4,6
Medel från vht före förändr. av rörelsekapital		3,3	8,8
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		2,1	-4,6
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-19,2	12,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-13,8	16,8
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	6, 7	-29,2	-24,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	6, 7	0,0	0,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-29,2	-23,8
Finansieringsverksamheten			
Ökning/minskning av långfristiga skulder		64,8	-17,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		64,8	-17,7
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		12,2	34,0
Likvida medel vid årets slut		34,0	9,3
Årets kassaflöde		21,8	-24,7

Noter till VA-verksamhetens räkenskaper

Not 1

Verksamhetens intäkter (mnkr)	2021	2022
Vatten- och avloppsavgifter	36,4	41,1
Periodisering av anläggningsavgifter	0,6	0,5
Övriga intäkter	0,0	0,0
Summa verksamhetens intäkter	37,0	41,6

Not 2

Verksamhetens kostnader (mnr)	2021	2022
Övriga verksamhetskostnader	-30,1	-29,3
Personalkostnader	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-30,1	-29,3

Not 3

Av- och nedskrivningar (mnr)	2021	2022
Avskrivning byggnader och tekniska anläggningar	-4,7	-4,7
Avskrivning maskiner och inventarier	-0,6	0,1
Summa av- och nedskrivningar	-5,3	-4,6

Not 4

Finansiella kostnader (mnr)	2021	2022
Kapitalkostnadsränta	-3,6	-3,5
Summa finansiella kostnader	-3,6	-3,5

Not 5

Årets resultat (mnr)	2021	2022
Överuttag/underskott	-2,0	4,2
Återställt balanserat underskott	0,0	-3,7
Återföring/avsättning till resultatfond	2,0	-0,5
Summa årets resultat	0,0	0,0

Not 6

Mark, byggnader och tekniska anläggningar (mnr)	2021	2022
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	322,5	351,7
Årets anskaffningar	29,2	24,3
Årets försäljningar	0,0	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	351,7	376,0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-98,9	-103,6
Årets avskrivningar	-4,7	-4,7
Årets försäljningar	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-103,6	-108,3
Utgående bokfört värde	248,1	267,7

Not 7

Maskiner och inventarier (mnkr)	2021	2022
Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	3,3	2,7
Årets anskaffningar	0,0	0,0
Årets försäljningar	-0,6	-0,5
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2,7	2,2
Ingående ackumulerade avskrivningar	-0,9	-0,6
Årets avskrivningar	0,0	0,0
Årets försäljningar	0,3	0,1
Utgående ackumulerade avskrivningar	-0,6	-0,5
Utgående bokfört värde	2,0	1,7

Not 8

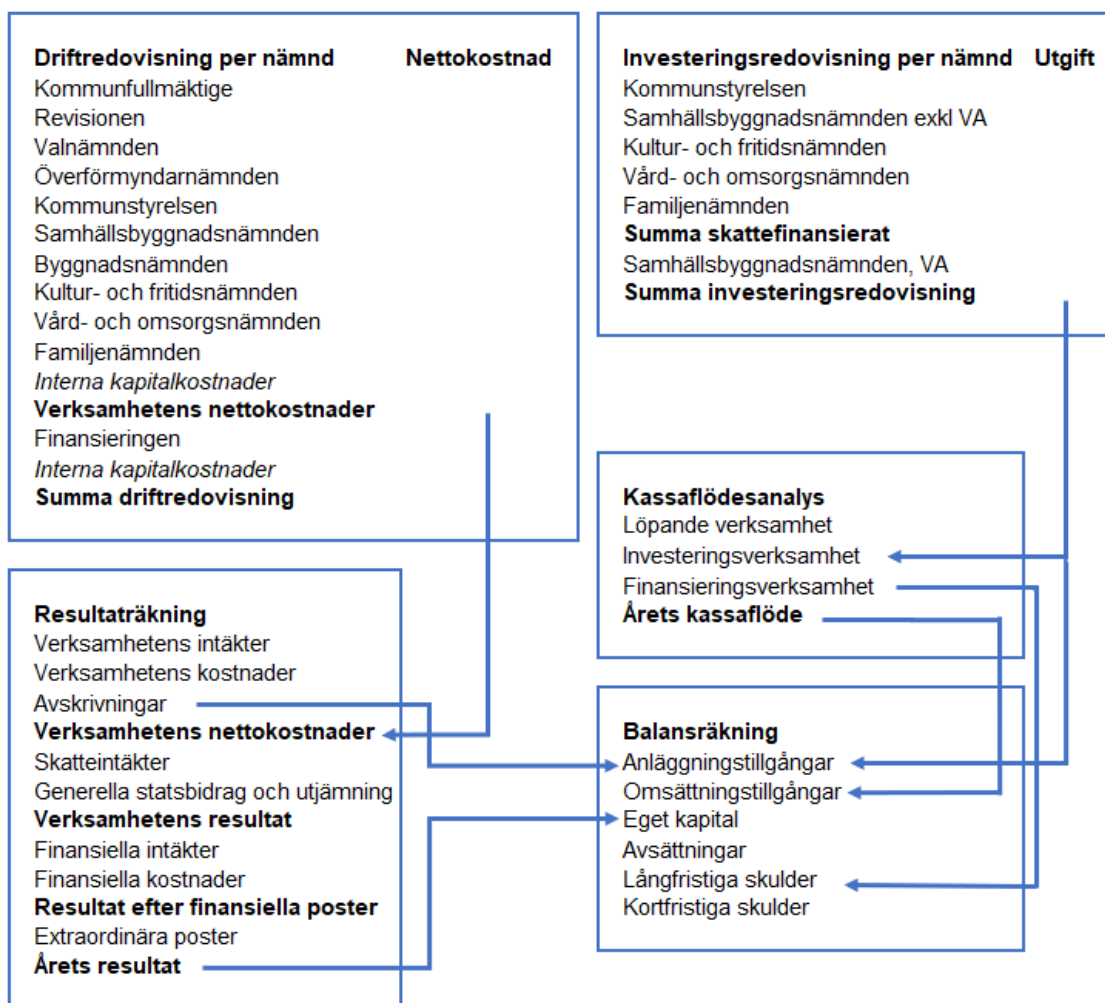
Långfristiga skulder (mnkr)	2021	2022
Lån av kommunen	268,8	249,6
Förutbetalda anläggningsavgifter	24,5	26,0
Investeringsbidrag	0,2	0,2
Summa långfristiga skulder	293,5	275,8

Not 9

Kortfristiga skulder (mnkr)	2021	2022
Resultatfond, justerat för periodens resultat	-3,7	0,5
Leverantörsskulder	-2,8	10,1
Upplupna löner och semesterlöner	1,1	0,0
Övriga interimsskulder	0,3	1,1
Summa kortfristiga skulder	-5,1	11,7

Schema drift- och investerings samband med årsredovisningens övriga delar

Den ekonomiska styrningen sker bland annat genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Ekonomisk plan och budget beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden. Nedan visas en grafisk beskrivning av drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar.

Redovisningsprinciper

Kommunens bokslut och sammanställda redovisning är upprättad i enlighet med Lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed med gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) vilket innebär att intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas komma in. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Byte av redovisningsprincip

Redovisningsprinciperna är samma som föregående år.

Rättning av fel

I årsredovisning 2021 gjordes koncernelimineringar felaktigt med 10,2 mnkr. Detta fel har korrigerats i jämförelsesiffrorna för 2021 och de väsentliga poster som påverkats är balansposterna Aktier och andelar samt Långfristiga skulder. Även soliditeten har omräknats och justerats, vilket hade en påverkan på 0,2 procent.

Jämförelsestörande post

Jämförelsestörande poster särredovisas i not till resultaträkningen när det är tillämpligt. Som jämförelsestörande post betraktas poster som är väsentliga och sällan förekommande.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag elimineras, varefter intjänat kapital har räknats in i koncernens eget kapital. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen. Koncerninterna intäkter och kostnader samt fordringar och skulder elimineras. I den sammanställda redovisningen ingår samtliga bolag där kommunen har minst 20 procent inflytande samt samtliga kommunförbund som kommunen ingår i. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning. Kommunkoncernens medlemmar och ägandeandel framgår av organisationsschemat i förvaltningsberättelsens kapitel om den kommunala koncernen i årsredovisningen.

Anläggningstillgångar, materiella

Anskaffningsvärde

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. I

anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader. Lånekostnader redovisas enligt huvudregeln och belastar resultatet för den period de hänför sig till.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

En tillgång betraktas som anläggningstillgång då nyttjandetiden överstiger tre år samt anskaffningsvärdet överstiger 20 000 kronor.

Avskrivningar

Avskrivningar av materiella tillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet minskat med eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Avskrivning görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk. Nedskrivningsbehov bedöms för större anläggningstillgångar om indikation förekommer på att tillgångens verkliga värde understiger redovisat värde. I huvudsak används följande avskrivningstider:

Vatten och avloppsledningar 50 år

Fastigheter 15 – 33 år

Gator/vägar, parker och offentlig belysning 15 – 33 år

Vatten- och avloppsverk 25 år

Maskiner, fordon 5 – 10 år

Inventarier 3 – 10 år

Komponentavskrivningar

Komponentavskrivningar tillämpas på alla nyinvesteringar från och med 2016. Vid aktivering av tillgångarna under 2016 och därefter har en bedömning gjorts om det finns skillnader i förbrukning av tillgångens betydande komponenter gällande de anskaffningar med ett värde på lägst 1 mnkr. Finns det sådana skillnader har tillgången delats upp i komponenter vilka avskrivs separat. Rutiner och regler för komponentavskrivningar har tagits fram. Avskrivningstider på komponenter:

Fastigheter, nyttjandeperiod

Stomme, 50 år

Installation (vatten, avlopp, värme), 50 år

Fasad/yttertak, 30 år

Elinstallationer, 30 år

Fönster, dörrar, våtutrymmen, 20 år

Ventilation, 15 år

Inre ytskikt (golv, väggar, köksinredning), 15 år

Utrustning (kök/sanitet/lekmiljö), 10 år

För fritidsanläggningar och vatten och avlopp kan eventuella projektspecifika komponenter användas till exempel för processkonstruktioner och ledningar.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Finansiella tillgångar som utgörs av kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerade som omsättningstillgång. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antaget reglemente KF§151/2010. Värderingen av portföljen har gjorts kollektivt till verkligt värde i enlighet med den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning som trädde i kraft den 1 januari 2019.

Värdering av samtliga exploateringsområden sker årligen och befarade förluster skrivs ner. Vid slutredovisning av området justeras eventuella kvarvarande vinster och förluster.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter till vatten- och avloppsanläggningar tas från och med 2012 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder. 2011 redovisades anslutningsavgiften som kortfristig skuld. Investeringsbidrag tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandetid. Tidigare intäktsfördes anslutningsavgifter löpande och investeringsbidragen reducerade anskaffningsvärdena. Ingen omräkning har skett av tidigare års värden med anledning av att det inte påverkar resultat och ställning i någon större omfattning.

Övriga kortfristiga skulder

Kostnader för timanställda samt mer- och övertid avseende december men som utbetalas i januari bokförs som en skuld i balansräkningen och en kostnad i december.

Skuld för semester- och ferielön som inte var uttagen innan den 31 december redovisas som kortfristig skuld i gällande löneläge inklusive arbetsgivaravgift för gällande år.

Pensioner

Pensionsåtagande redovisas enligt den lagstadgade blandmodellen, vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas under kortfristiga skulder och utbetalning till förvaltare sker i mars, året därpå. Försäkringsavgift för pensioner över 7,5 basbelopp betalas ut löpande under året. Särskilda ålderspensioner och avsättningar utöver den avgiftsbestämda ålderspensionen redovisas som avsättningar. Pensionsåtagande inkluderar även löneskatt med 24,26 procent. Beräkningen av kommunens pensionsåtagande bygger på de förutsättningar som anges i RIPS 07.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på Sveriges Kommuner och Regioners decemberprognos i enlighet med RKR:s rekommendationer.

Hyres-/leasingavtal

Samtliga avtal avseende hyra av fastigheter klassificeras alltid som operationella eftersom de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet i allt väsentligt inte överförs till kommunen och utgör ett undantag från rekommendation 5. Övriga leasingavtal tecknade före 2003 samt leasingavtal med löptid om tre år eller kortare betraktas i enlighet med rekommendation 5 som operationella avtal.

Internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till dess omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader (som endast innehåller kommunexterna poster) påförs driftredovisningen även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som påförs nämnderna kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkningen är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, vissa finansiella intäkter (undantag finns för verksamhetens finansiella intäkter) och kostnader samt extraordinära poster.

Poster som kalkylmässigt påförs i driftredovisningen är för det första personalomkostnader (PO-pålägg) i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. PO-pålägget påförs för de flesta lönekostnader schablonmässigt med 40,15 procent. För det andra är det internränta som beräknas schablonmässigt på verksamheternas anläggningstillgångar och som intäkt från anslutningsavgifter för vatten och avlopp. Internräntan har satts till 1,25 procent och följer SKR:s beräkning. Räntan beräknas på tillgångarnas bokförda restvärde.

Väsentliga gemensamma kostnader fördelas genom interndebitering bland annat av internhyra, lokalvård och måltider.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen anläggningspersonals timkostnader. Investeringsredovisningen påförs också interna maskinkostnader, beräknade till maskinernas timkostnader.

All koncernintern fakturering gällande kommunens koncern och förbund sker på affärsmässiga grunder.

Kostnader för räddningstjänsten fördelas enligt befolkningsantalet mellan medlemskommunerna i Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund.

Ordlista

Anläggningstillgångar avser tillgångar avsedda för stadigvarande innehav, såsom fastigheter och inventarier.

Avskrivning är en fördelning av kostnaden för en tillgång över nyttjandeperioden.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkten för betalning.

Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen på balansdagen.

Driftredovisning visar verksamheternas intäkter och kostnader inklusive interna poster.

Eget kapital är skillnaden mellan samtliga bokförda tillgångar och skulder.

Extraordinära poster är intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens normala verksamhet.

Förvärvsmetod anger att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital elimineras, vartefter intjänat kapital räknas in i koncernens eget kapital.

Intern ränta är beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångarnas bokförda värde.

Jämförelsestörande poster anger händelser eller transaktioner som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser.

Kassaflödesanalysen visar hur verksamheten finansierats, det vill säga hur pengar tillförts och hur de använts. Skillnaden mellan tillförda och använda medel ger förändring av likvida medel.

Kommunbidrag är skattemedel som skjuts till för att finansiera en verksamhet.

Kortfristiga fordringar och skulder avser fordringar och skulder som förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel är tillgångar som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgångar.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder avser fordringar och skulder som förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Nettoinvesteringar för kommunen är investeringar enligt investeringsredovisningen. I den sammanställda redovisningen är det investeringar minus investeringsbidrag enligt kassaflödesanalysen.

Omsättningstillgångar är tillgångar som beräknas innehas kortvarigt, till exempel kundfordringar.

Proportionell konsolidering innebär att i de fall ägda bolag delägs, tas endast de ägda andelarna in i den sammanställda redovisningen.

Resultaträkningen visar årets ekonomiska resultat och hur det har uppkommit.

Sammanställda räkenskaper redovisar en sammanställning av resultat- och balansräkningar för juridiska personer, i vilka kommunen har en väsentlig betydelse. De ger en helhetsbild oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Självfinansieringsgrad är medel från verksamheten före förändring av rörelseresultat dividerade med nettoinvestering.

Skattekraft anger antal skattekoronor per invånare.

Skatteunderlag avser totala beskattningsbara inkomster och uttrycks vanligen i skattekoronor.

Soliditet redovisar långsiktig betalningsförmåga och är eget kapital dividerat med summa tillgångar enligt balansräkningen. I det fall det anges att soliditeten är inklusive alla pensionsförpliktelser, inkluderas pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse.